66. Konkurs Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek

66th Competition of the Polish Association of Book Publishers

Najpiękniejsze Polskie Książki 2025

The Most Beautiful Polish Books 2025

Najpiękniejsze Polskie Książki 2025

Wprowadzenie

Książka należy do tych form kultury, które najpełniej ujawniają swoją wartość wtedy, gdy przestaje się je postrzegać wyłącznie przez pryzmat funkcji użytkowej. Pozostaje oczywiście medium treści i obrazu, miejscem spotkania autorki lub autora z osobą czytającą, przestrzenią przekazu, wiedzy, opowieści i wyobraźni. Zarazem jednak jest czymś więcej: przedmiotem o własnym rytmie, skali, ciężarze i logice percepcji. Jej sens nie kończy się na tym, co zapisane. Rozwija się także w proporcji marginesów, w oddechu strony, w relacji między pismem a obrazem, w materiale, fakturze, kolorze, sekwencji oraz tempie odbioru. Dlatego myślenie o książce jako pięknej formie nie jest gestem pobocznym wobec literatury, wiedzy czy edytorstwa. Przeciwnie, wyrasta z przekonania, że znaczenie i forma pozostają ze sobą nierozerwalnie związane.

Konkurs PTWK *Najpiękniejsze Polskie Książki*, organizowany od 1957 roku, opiera się na przekonaniu, że poziom opracowania edytorskiego stanowi istotną część sensu publikacji. Umożliwia spojrzenie na książkę jako na rezultat procesu wydawniczego i zarazem dzieło wspólne, powstające dzięki pracy osób zajmujących się projektowaniem, typografią, redakcją, drukiem, introligatorstwem oraz działalnością wydawniczą, a więc wszystkich tych, dzięki którym myśl przybiera materialny kształt. Każda dobrze zaprojektowana książka nosi ślad takiego współdziałania: uważnego, precyzyjnego, często dyskretnego, a przecież decydującego o ostatecznym charakterze publikacji.

Dane dotyczące 66. edycji konkursu wyraźnie pokazują zarówno skalę przedsięwzięcia, jak i żywotność polskiej kultury książki. Do tegorocznej odsłony zgłoszono 304 książki nadesłane przez 152 firmy wydawnicze. Jury nominowało 110 tytułów, a spośród nich przyznało 7 równorzędnych nagród, Nagrodę Honorową oraz 54 wyróżnienia. Za tymi liczbami kryje się imponujący przegląd dokonań edytorskich, a także obraz środowiska, które mimo zmieniających się warunków technologicznych i rynkowych nie traci przekonania, że praca nad książką jako przedmiotem dopracowanym, znaczącym i świadomie uformowanym ma nadal głęboki sens.

Szczególnie wymowna wydaje się różnorodność tegorocznych zgłoszeń. W obrębie jednego konkursu spotykają się książki

Wręczenie nagród
i wyróżnień podczas
Międzynarodowych Targów
Książki w Warszawie
28 maja 2026 roku

PGE Narodowy
w Warszawie
sala Barcelona

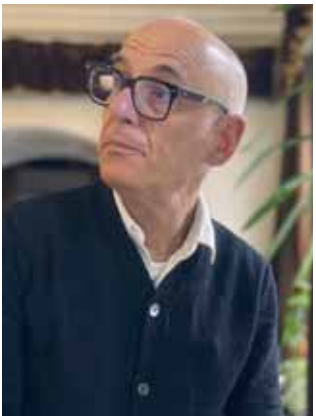

o odmiennych funkcjach, skalach i ambicjach formalnych: publikacje literackie, naukowe, artystyczne, albumowe, dziecięce, popularnonaukowe i bibliofilskie. Każda z nich na swój sposób stawia pytanie o to, czym książka może być jako forma. W jednych przypadkach odpowiedzią okazuje się powściągliwość, dyscyplina i niemal klasyczna czystość kompozycji. W innych decyduje odwaga formalna, eksperyment z rytmem, materiałem, obrazem lub skalą.

Nominowane i nagrodzone publikacje pokazują, że książka pozostaje medium niezwykle pojemnym, a zarazem wymagającym. Nie pozostawia wiele miejsca na przypadkowość. Każdy element może mieć znaczenie: format, krój pisma, interlinia, struktura papieru, relacja okładki do wnętrza, sposób prowadzenia ilustracji, światło strony, napięcie między gęstością a pustką. Wszystko to wpływa na estetykę książki oraz na sposób, w jaki jest odbierana, czytana, oglądana i zapamiętywana. W tym sensie konkurs ma na celu wskazanie tych realizacji, w których forma stała się pełnoprawnym językiem sensu.

Dzisiejsza kultura wizualna przyzwyczaja nas do nadmiaru, pośpiechu i krótkotrwałości. Tym wyraźniej książka pięknie zaprojektowana jawi się jako przestrzeń innego doświadczenia. Uczy cierpliwego patrzenia. Przywraca znaczenie proporcji. Pozwala odczuć, że kontakt z książką może być jednocześnie intelektualny, zmysłowy i emocjonalny. Być może właśnie dlatego książka, mimo wszystkich przemian współczesnego świata, nie traci swojej szczególnej siły. Pozostaje formą, w której kultura staje się bliska, materialna i bezpośrednia.

Publikacje nagrodzone i wyróżnione w 66. Konkursie *Najpiękniejsze Polskie Książki 2025* przypominają, że forma ma znaczenie, że piękno nie jest jedynie ozdobą, lecz sposobem porządkowania sensu, i że książka wciąż może pozostawać jednym z najsubtelniejszych, a zarazem najtrwalszych świadectw ludzkiej uważności. Wszystkie prezentowane tu publikacje, niezależnie od skali, gatunku czy strategii projektowej, wpisują się w tradycję myślenia o książce jako o dziele, w którym myśl odnajduje własny kształt, trafny, precyzyjny i żywy.

Magdalena Frankowska
komisarka Konkursu
Najpiękniejsze Polskie Książki

O konkursie

Konkurs Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek *Najpiękniejsze Polskie Książki* jest organizowany od 1957 roku. Jego celem pozostaje promocja wysokiego poziomu edytorskiego polskich książek w kraju i za granicą oraz podkreślanie znaczenia projektowania, typografii i jakości wykonania w kształtowaniu książki jako całości.

W ostatnich latach publikacje nagrodzone i wyróżnione w konkursie coraz wyraźniej zaznaczają swoją obecność w międzynarodowym obiegu książki. Biorą udział w konkursie *Best Book Design from all over the World* w Lipsku oraz w towarzyszących mu wystawach i prezentacjach. Książki z obecnej, a także poprzednich edycji konkursu, weszły również do zbiorów The German Museum of Books and Writing w Niemieckiej Bibliotece Narodowej w Lipsku.

Istotną częścią działalności konkursu pozostają również wystawy prezentujące nagrodzone i wyróżnione publikacje. Poprzedniej, 65. edycji Konkursu PTWK poświęcone były trzy wystawy: *Najpiękniejsze Polskie Książki 2024* w księgarni Bęc Zmiany, prezentowana od 31 maja do 31 sierpnia 2025 roku, wystawa *World Book Design* w Muzeum Drukarstwa w Tokio, pokazywana od 13 grudnia 2025 do 22 marca 2026 roku. Trzecią ekspozycją były *Piękne Książki* pokazywane od 20 lutego do 21 marca 2026 roku w Galerii ASP w Krakowie, na której można było oglądać publikacje nagrodzone i wyróżnione w konkursie PTWK oraz projekty studenckie z Pracowni Projektowania Książki na Wydziale Grafiki ASP w Krakowie.

Tokijska wystawa *World Book Design* obejmowała publikacje nagrodzone w konkursie *Best Book Design from all over the World* w lutym 2025 roku, w tym polskie książki uhonorowane dwoma brązowymi medalami, a także wszystkie wydawnictwa nagrodzone i wyróżnione w 65. edycji konkursu PTWK *Najpiękniejsze Polskie Książki 2024.* Na ekspozycję złożyło się około 180 publikacji, w tym również książki z najnowszej edycji *Japan Book Design Awards* oraz nagrodzone w krajowych konkursach na najpiękniejsze książki z Niemiec, Kanady, Holandii, Chin i Portugalii.

66. edycja konkursu

Do 66. edycji Konkursu PTWK *Najpiękniejsze Polskie Książki 2025* zgłoszono 304 tytuły nadesłane przez 152 firmy wydawnicze. Jury Wstępne nominowało 110 książek. Jury Główne przy-

znało 7 równorzędnych nagród regulaminowych, Nagrodę Honorową oraz 54 wyróżnienia.
Przy ocenie publikacji brano pod uwagę poziom rozwiązań projektowych, oryginalność koncepcji graficznej, trafność relacji między formą a treścią oraz jakość wykonania poligraficznego.

Jury Wstępne

Zosia Dzierżawska, Magdalena Frankowska, dr Katarzyna Kasia, dr Aleksandra Kot, Andrzej Tomaszewski, Anna Wandzel-Gubańska

Jury Główne

dr Katarzyna Kasia – przewodnicząca, Zosia Dzierżawska, Magdalena Frankowska, dr Aleksandra Kot, dr hab. Zofia Oslislo-Piekarska, Filip Pągowski, Andrzej Tomaszewski, Anna Wandzel-Gubańska

The Most Beautiful Polish Books 2025

Presentation of Awards and Distinctions at the Warsaw International Book Fair
28 May 2026

PGE National Stadium, Barcelona Hall

Introduction

The book belongs among those forms of culture that reveal their value most fully when they cease to be perceived solely through the prism of utility. It remains, of course, a medium of content and image, a place of encounter between author and reader, a space of transmission, knowledge, narrative and imagination. At the same time, however, it is something more: an object with its own rhythm, scale, weight and perceptual logic. Its meaning does not end with what is written. It also unfolds in the proportions of the margins, in the breathing space of the page, in the relationship between text and image, in material, texture, colour, sequence and the tempo of reception. For this reason, to think of the book as a beautiful form is not a gesture secondary to literature, knowledge or publishing. On the contrary, it arises from the conviction that meaning and form are inextricably bound together.

The PTWK *Most Beautiful Polish Books* competition, organised since 1957, is founded on the belief that the standard of editorial and book design is an essential part of a publication's meaning. It allows us to look at the book as the outcome of a publishing process and, at the same time, as a collective work, brought into being through the labour of those engaged in design, typography, editing, printing, bookbinding and publishing, in other words, all those through whom thought assumes material form. Every well-designed book bears the trace of such collaboration: attentive, precise, often discreet, yet decisive for the final character of the publication.

The figures for the 66th edition of the competition clearly demonstrate both the scale of the undertaking and the vitality of Polish book culture. This year's edition received 304 submissions from 152 publishing companies. The Jury nominated 110 titles and, from among them, awarded seven equal prizes, one Honorary Award and 54 distinctions. Behind these numbers lies an impressive survey of editorial and design achievement, as well as a portrait of a milieu which, despite changing technological and market conditions, has not lost its conviction that work on the book as a refined, meaningful and consciously shaped object continues to have profound significance.

The diversity of this year's submissions seems particularly telling. Within a single competition, books with different functions, scales and formal ambitions meet one another: literary, scholarly, artistic, album, children's, popular-science and bibliophile publications. Each of them, in its own way, poses the question of what the book can be as a form. In some cases, the answer lies in restraint, discipline and an almost classical purity of composition. In others, what proves decisive is formal courage, an experiment with rhythm, material, image or scale. The nominated and awarded publications show that the book remains an extraordinarily capacious medium, and at the same time a demanding one. It leaves little room for accident. Every element can carry meaning: format, typeface, leading, paper structure, the relationship between cover and interior, the handling of illustration, the light of the page, the tension between density and emptiness. All of this affects the aesthetics of the book and the way in which it is received, read, viewed and remembered. In this sense, the aim of the competition is to indicate those realisations in which form has become a language of meaning in its own right.

Contemporary visual culture accustoms us to excess, haste and transience. Against this background, the beautifully designed book appears all the more clearly as a space of another kind of experience. It teaches us to look patiently. It restores the significance of proportion. It allows us to feel that an encounter with a book can be intellectual, sensory and emotional at the same time. Perhaps this is precisely why, despite all the transformations of the contemporary world, the book does not lose its particular force. It remains a form in which culture becomes close, material and immediate.

The publications awarded and distinguished in the 66th *Most Beautiful Polish Books 2025* competition remind us that form matters, that beauty is not merely an ornament but a way of ordering meaning, and that the book can still remain one of the most subtle and, at the same time, most enduring testimonies to human attentiveness. All the publications presented here, regardless of scale, genre or design strategy, belong to a tradition of thinking about the book as a work in which thought finds its own form: apt, precise and alive.

Magdalena Frankowska *Commissioner of the Most Beautiful Polish Books Competition*

About the competition

The Polish Association of Book Publishers' *Most Beautiful Polish Books* competition has been organised since 1957. Its aim remains to promote the high editorial and design standards of Polish books both in Poland and abroad, and to emphasise the significance of design, typography and production quality in shaping the book as a whole.

In recent years, publications awarded and distinguished in the competition have made an increasingly visible mark on the international book scene. They take part in the *Best Book Design from all over the World* competition in Leipzig, as well as in accompanying exhibitions and presentations. Books from the current and previous editions of the competition have also entered the collections of the German Museum of Books and Writing at the German National Library in Leipzig.

Exhibitions presenting awarded and distinguished publications also remain an important part of the competition's activity. Three exhibitions were devoted to the previous, 65th edition of the PTWK competition: *Most Beautiful Polish Books 2024* at the Bęc Zmiana bookshop, presented from 31 May to 31 August 2025; the *World Book Design* exhibition at the Printing Museum in Tokyo, shown from 13 December 2025 to 22 March 2026; and *Beautiful Books*, presented from 20 February to 21 March 2026 at the Gallery of the Academy of Fine Arts in Kraków, where publications awarded and distinguished in the PTWK competition were shown alongside student projects from the Book Design Studio at the Faculty of Graphic Arts of the Academy of Fine Arts in Kraków.

The Tokyo exhibition *World Book Design* included publications awarded in the *Best Book Design* from all over the World competition in February 2025, among them Polish books honoured with two bronze medals, as well as all the publications awarded and distinguished in the 65th edition of the PTWK *Most Beautiful Polish Books 2024* competition. The exhibition comprised around 180 publications, including books from the latest edition of the Japan Book Design Awards and works awarded in national competitions for the most beautiful books from Germany, Canada, the Netherlands, China and Portugal.

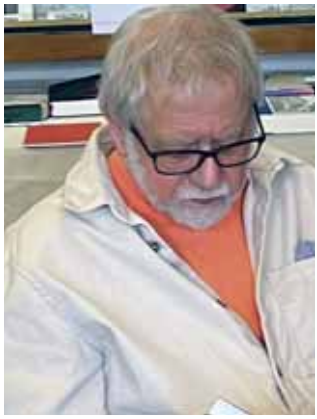

The 66th edition of the competition

A total of 304 titles submitted by 152 publishing companies were entered for the 66th edition of the PTWK Most Beautiful

Polish Books 2025 competition. The Preliminary Jury nominated 110 books. The Main Jury awarded seven equal statutory prizes, one Honorary Award and 54 distinctions.
In assessing the publications, the juries considered the quality of the design solutions, the originality of the graphic concept, the aptness of the relationship between form and content, and the quality of print production.

Preliminary Jury

Zosia Dzierżawska, Magdalena Frankowska, dr Katarzyna Kasia, dr Aleksandra Kot, Andrzej Tomaszewski, Anna Wandzel-Gubańska

Main Jury

Dr Katarzyna Kasia, Chair; Zosia Dzierżawska, Magdalena Frankowska, Dr Aleksandra Kot, Dr hab. Zofia Oslislo-Piekarska, Filip Pągowski, Andrzej Tomaszewski, Anna Wandzel-Gubańska

Nagrody, wyróżnienia i nominacje

Awards, Distinctions and Nominations

NAGRODA / AWARD

Komary – Kamil Kawalec

projekt okładki i stron tytułowych, projekt typograficzny, skład i łamanie / cover and title-page design, typographic design, typesetting and layout: **Paweł Stasiewicz**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo CONVIVO**
Anna Matysiak
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia i Introligatornia MATRIX-DRUK, Piaseczno**
ISBN 978-83-975962-6-9

Komary Kamila Kawalca to książka poetycka, w której forma i treść tworzą wyjątkowo spójną całość. Znakomite opracowanie graficzno-edytorskie podbija gęsty, pulsujący świat języka, rytmu i skojarzeń.
Projekt typograficzny oraz zastosowane rozwiązania poligraficzne nie ilustrują tekstu, lecz wchodzą z nim w twórczy rezonans, podejmując oryginalną grę z perspektywą ludzką i owadzią. Czerwień i przypominająca skórę faktura papieru okładki, rytm znaków, układ stron i perforacje kart składają się na książkę, której materialna forma staje się równorzędnym nośnikiem przekazu.
Publikację nagradzamy za projekt wyjątkowo trafnie współbrzmiący z poetyckim charakterem tomu. Ta subtelna i zarazem odważna realizacja dowodzi, że piękno książki rodzi się tam, gdzie forma nie objaśnia tekstu, lecz współtworzy jego rytm, napięcie i wieloznaczność.
M.F.

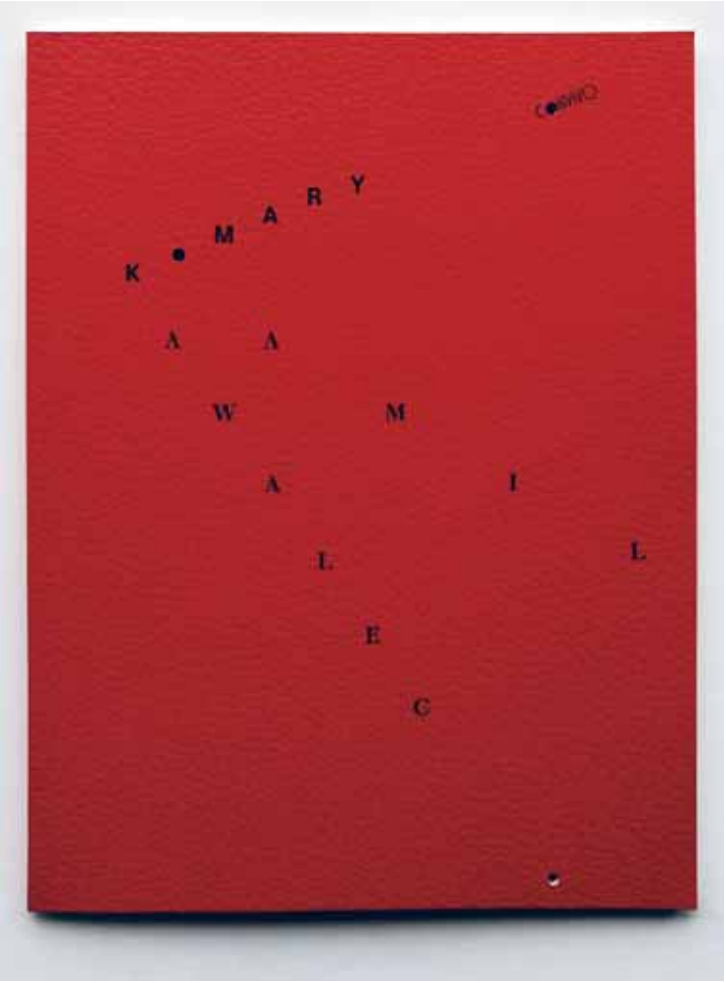

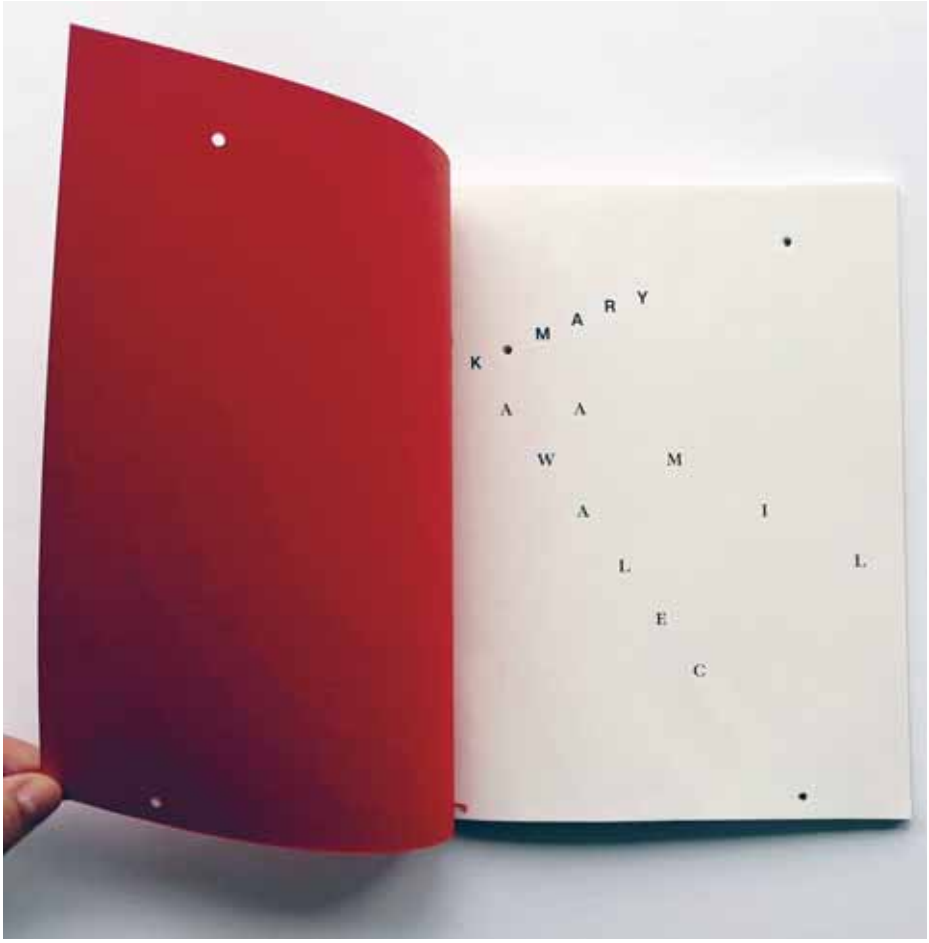

Kamil Kawalec's Komary is a poetry book in which form and content compose an exceptionally coherent whole. Its outstanding graphic and editorial design intensifies the dense, pulsating world of language, rhythm and association.
The typographic concept and the printing techniques employed do not merely illustrate the text, but enter into creative resonance with it, engaging in an original play between human and insect perspectives. The red, skin-like texture of the cover stock, the cadence of the typographic marks, the architecture of the page and the die-cut perforations through the leaves coalesce into a book-object whose material structure becomes an equal vehicle of meaning.
We honour this publication for a design that accords with exceptional precision with the poetic character of the volume. This subtle yet courageous realisation demonstrates that the beauty of a book is born where form does not explain the text, but co-creates its rhythm, tension and ambiguity.
M.F.

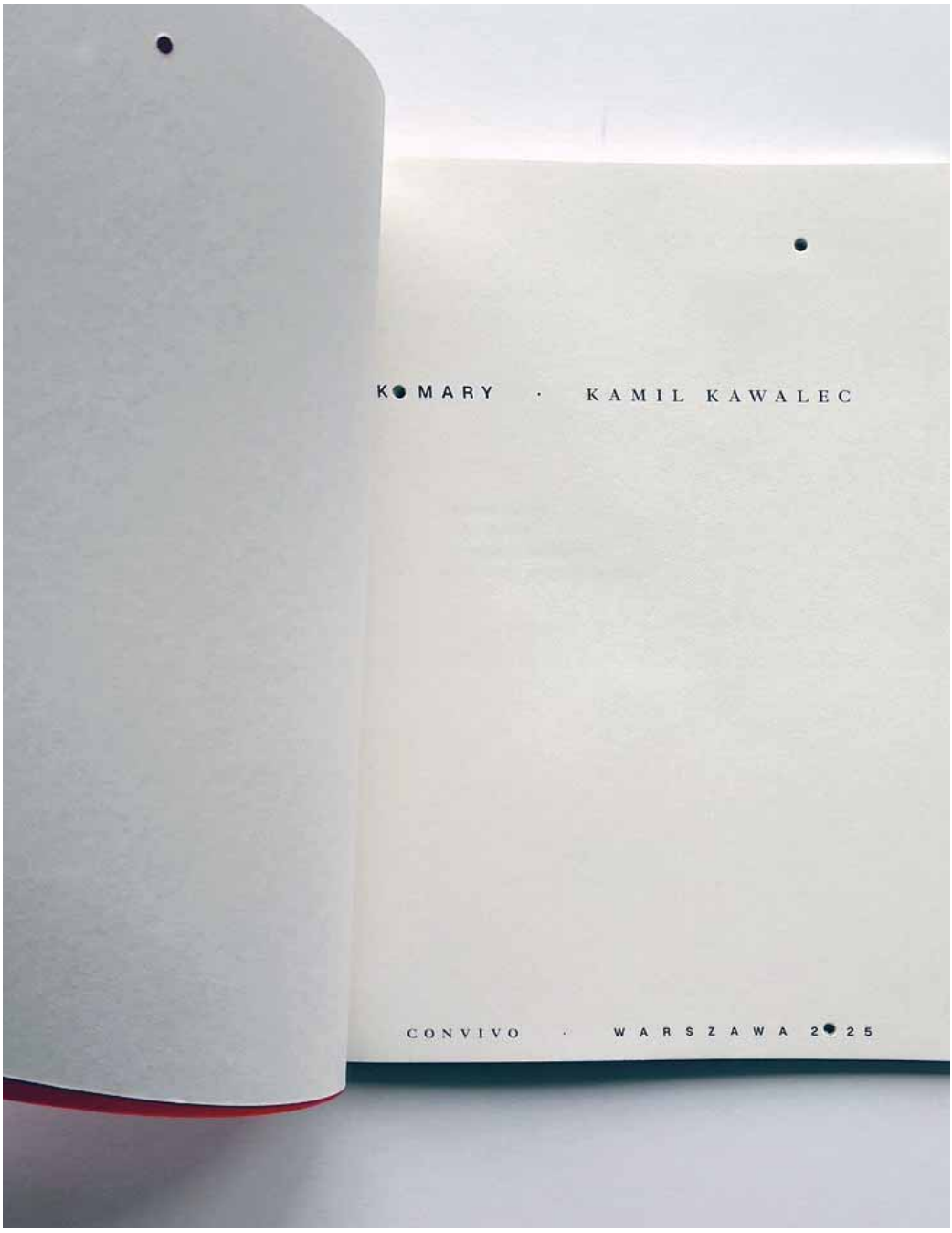
KOMARY · KAMIL KAWALEC
CONVIVO · WARSZAWA 2025

Zaproszenie na przyjęcie

Pawełek i Benedetti przychodzą do klasztoru Kassiopi, które jest otoczone ogrodem. Mówi im, że jeśli mają chęć, to w środkowej komnacie być pod drzewami oliwnymi. Proponuje im (klasztorna Kassi), że pojem wspólnie mogą skoczyć na ojoni, ale dobrze wie, że jak zazwyczaj, każdy i tak wróci do siebie.

To jest takie śmieszne auto, że wewnątrz wygląda oldskulowo

Schylam się zawiązać sznurówkę w lachu.
To nie sznurówka, to afisz:

Ważne są tylko te dni, z którymi podróżujesz,
które są rozlane w ciekawe patterny.

Słuchaj mnie, jak mówię. Ten rosół
wyszedł słodki, jak woda

w burzytynie. To nie jest śmieszne,
jeśli założymy, że nasze relacje,
inaczej niż okres objęty przez umowę ubezpieczenia,
są zaplanowane na nie dłużej niż czas życia komara.

Fajnie było nauczyć się gry na gitarze.
Więc teraz spokojnie mogę na niej nie grać.

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Ao Manao – Krzysztof Pietrala

ilustracje, projekt graficzny i skład / illustrations, graphic design and typesetting: **Honza Zamojski**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo METH, Poznań**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-963685-39

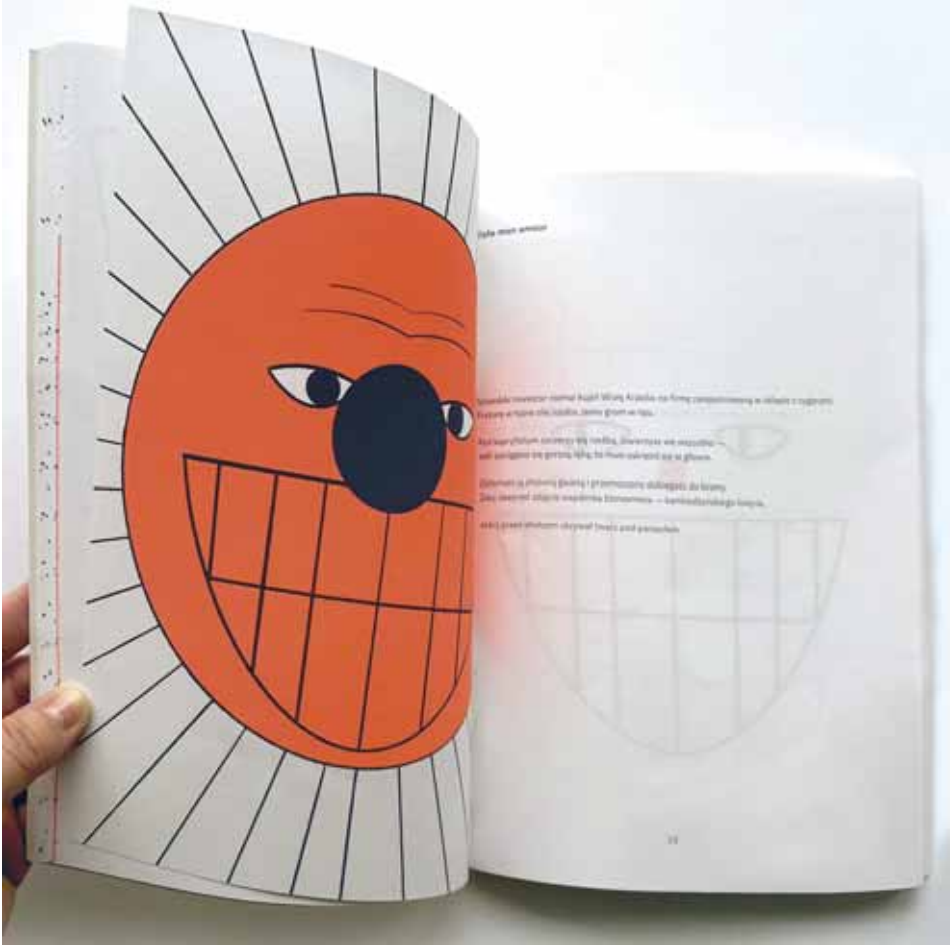

Autobiografia na cztery ręce – Jerzy Giedroyc

koncepcja wydania i nadzór / edited and supervised by **Andrzej Peciak**
koncepcja graficzna, projekt i opracowanie typograficzne / graphic concept, design and typography: **Krzysztof Rumowski**
wydawca / publisher:
Instytut Europy Środkowej
współwydawca / co-publisher:
Instytut Literacki Kultura
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia AKAPIT, Lublin
ISBN 978-83-67678-82-7 (IEŚ)
ISBN 978-24-94695-13-9 (ILK)

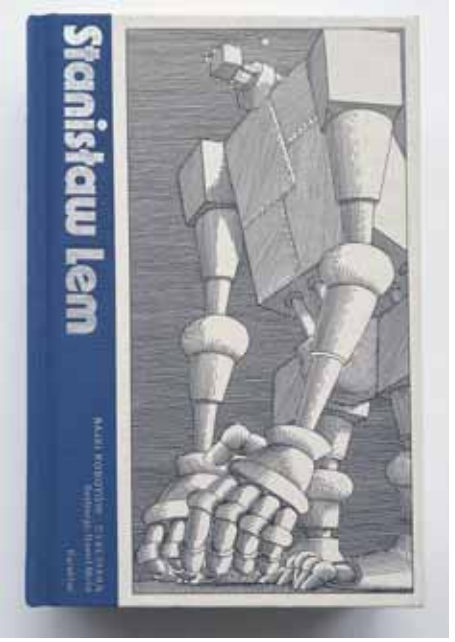

Bajki robotów · Cyberiada – Stanisław Lem

projekt graficzny / graphic design: **Przemek Dębowski**
ilustracje / illustrations: **Daniel Mróz**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Karakter, Kraków**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia READ ME, Łódź**
ISBN 978-83-68059-80-9

Dunaj. Chyłe pola – Małgorzata Lebda

projekt graficzny i skład / graphic design
and typesetting: **Kira Pietrek**
wydawca / publisher:
**Wrocławski Dom Literatury
i Wydawnictwo WARSTWY,
Wrocław**
druk i oprawa / printing
and bookbinding:
Drukarnia ARGRAF, Warszawa
ISBN 978-83-67186-33-9

1.

Deszcz przychodzi z zachodu. Na tle krajobrazu mocki widać jego gwałtowność. Chodź tu – mówię do wilgotnego, jakbym mówiła do stada. – Chodź. Tak wiele trzeba tu napoić.

Deszcz wchodzi w dolinę Popradu, idzie ku nam.
Cichnie w pejzażu. Ziemia pije. Stary jesion pije.
Mchy piją. Pokrzywy piją. Dziewięćsił pije.

Na progu domu rośnie ropucha szara.
Ciało wystawia na deszcz. Mruży oczy.

Nasze pragnienia są związane –
Wojciech Kosma
opieka redakcyjna i wizualna / editorial and visual supervision: Diana Krawiec (Dobromiła Dobro)

projekt graficzny wierszy / graphic design of the poems: **Basia Strzeżek**
projekt graficzny serii i skład / graphic design of the series and typesetting: **Michał Siciński / @pktwidz**
wydawca / publisher: **Staromiejski Dom Kultury, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia KNOW-HOW, Modlnica**
ISBN 978-83-66773-26-4

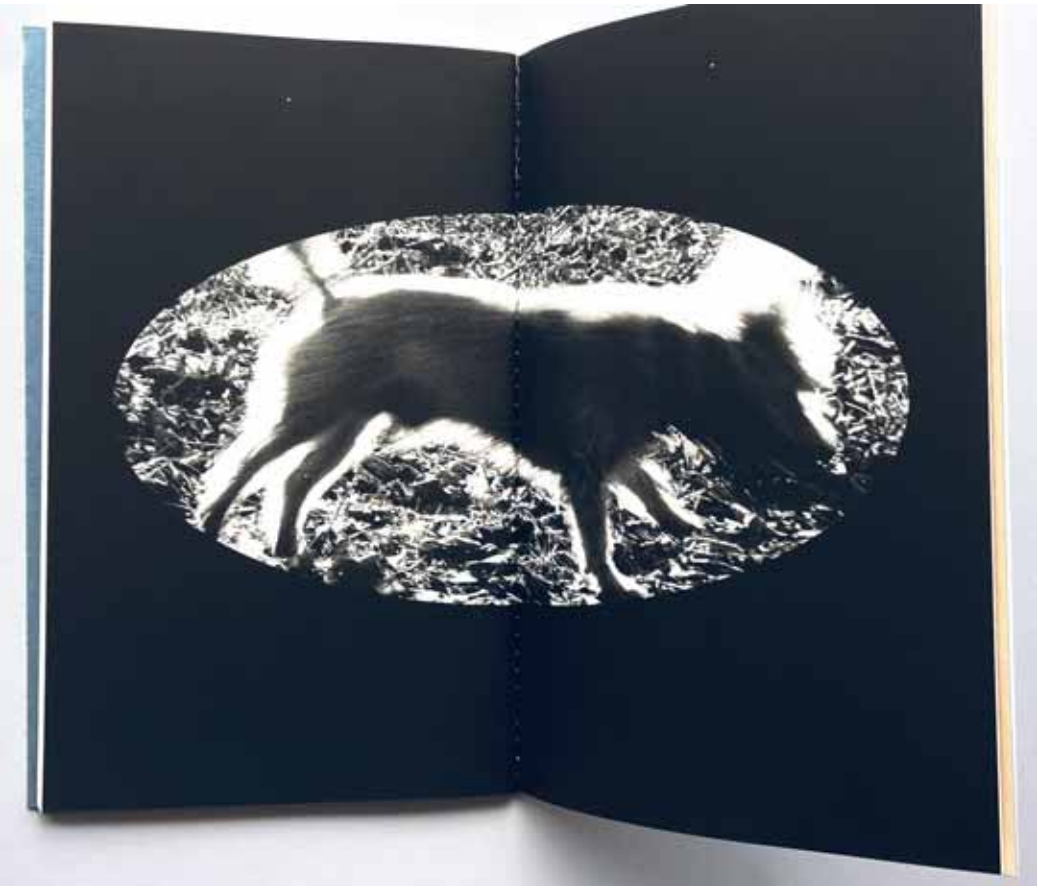

5 – Szymon Bira

projekt graficzny i skład /
graphic design and typesetting:
Karolina Maria Wiśniewska
wydawca / publisher: **Fundacja na rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza, Wrocław**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia I-BIS Bierońscy, Wrocław
ISBN 978-83-971914-2-6

Przemówienia, covery i featuringi –
Paweł Stasiewicz

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Paweł Stasiewicz**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo CONVIVO Anna Matysiak**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia i Introligatornia MATRIX-DRUK, Piaseczno**
ISBN 978-83-975962-9-0

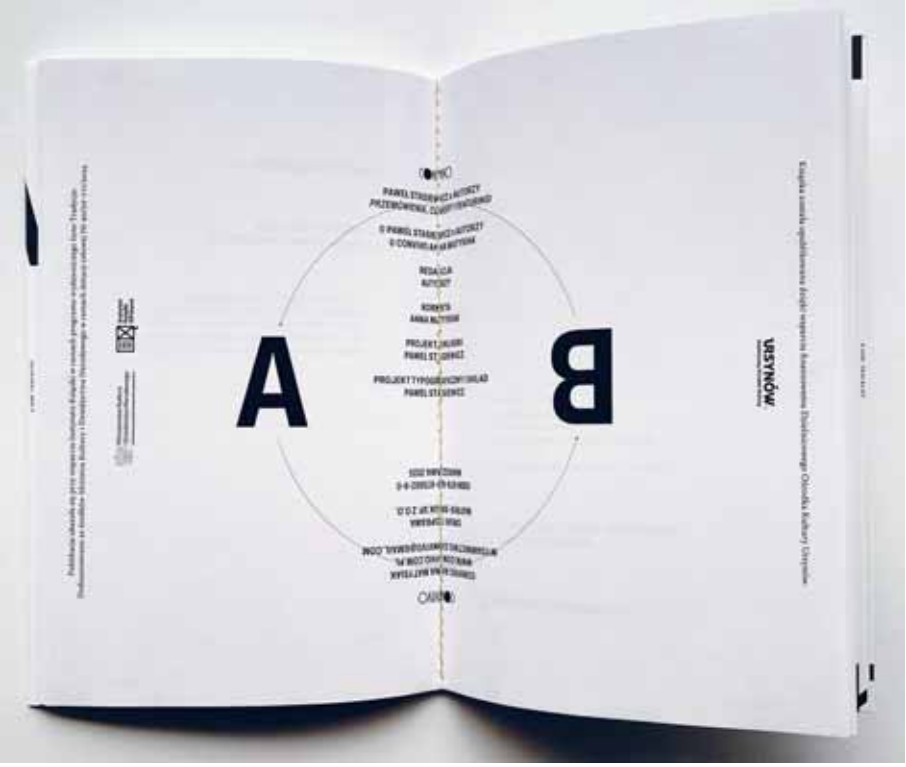

Sleigh Ride – Joe Fletcher

projekt graficzny / graphic design:
Damian Nowak
ilustracje / illustrations: **Mikołaj Moskal**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Bored Wolves, Kraków**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia KNOW-HOW, Modlnica
ISBN 978-83-68165-13-5

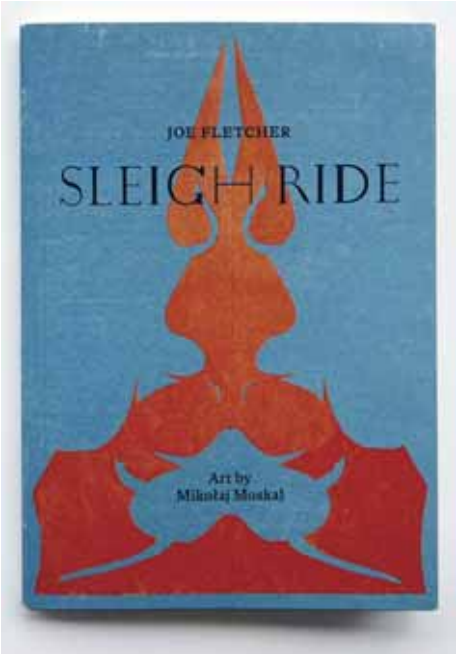

VHS. Przewińmy to jeszcze raz – Przemek Corso, PigOut

projekt okładki i pudełka / cover and box design: **Michał Poniedzielski**
projekt graficzny wnętrza / interior graphic design: **Ewa Wójcik**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Prószyński Media, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
BZGraf – Białostockie Zakłady Graficzne
ISBN 978-83-8391-306-3

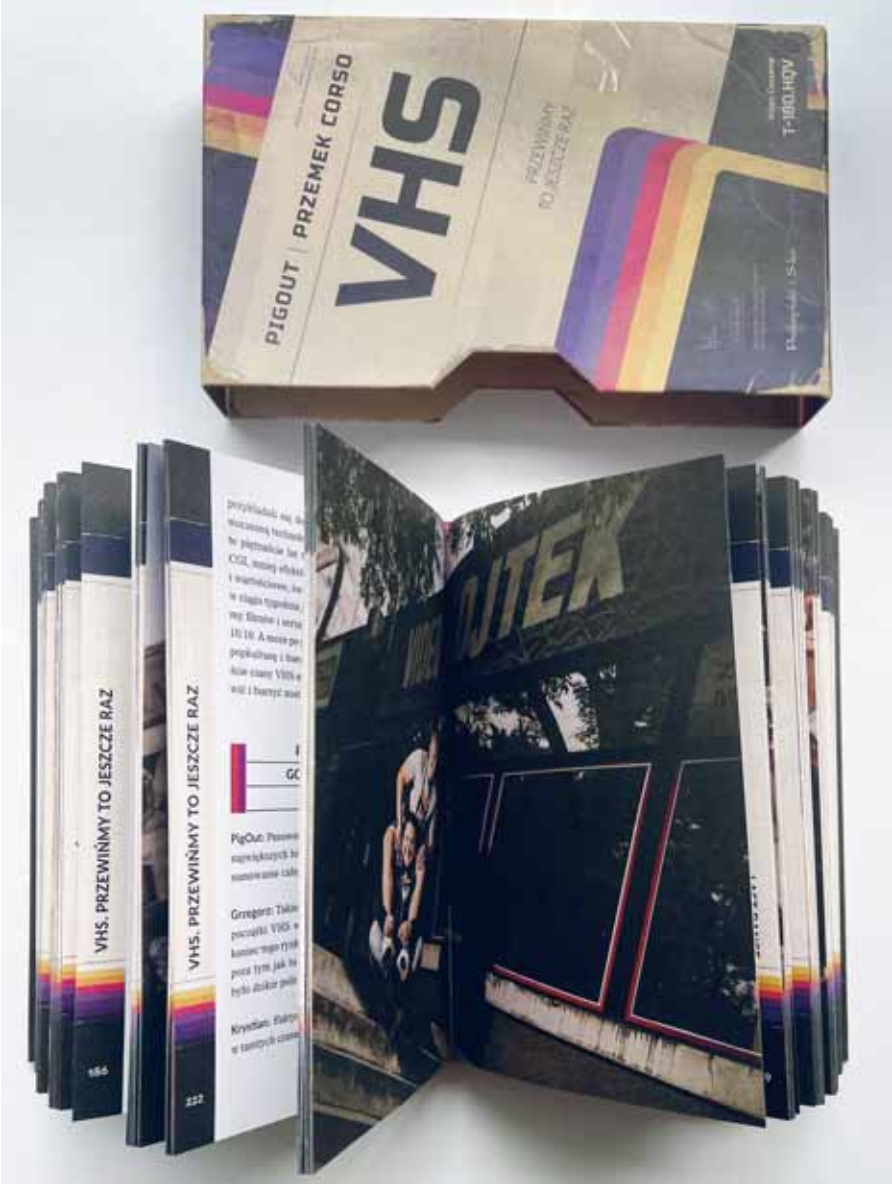

NOMINACJE / NOMINATIONS

jestem małą muszką owocówką, przyleciałam na ciebie popatrzeć – Ewelina Figarska
projekt graficzny i typograficzny / graphic and typographic design: **Zuzanna Leśniak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-8325-171-4

Kwaśne obole – Jakub Meczyk
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Paweł Stasiewicz**
wydawca / publisher: **Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział w Łodzi**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Fabryka Druku, Warszawa**
ISBN 978-83-8379-023-7

Mniejsza o ludzi – Maciej Robert
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Angelika Kukioła**
obraz na okładce / artwork featured on the cover: **Wilhelm Sasnal**
wydawca / publisher: **Wrocławski Dom Literatury i Wydawnictwo WARSTWY, Wrocław**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-67186-29-2

Ohne Ende – Dobromiła Dobro
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Agnieszka Strzeżek**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Dobromiła Dobro, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia KNOW-HOW, Modlnica**
ISBN 978-83-971383-0-8

Seria: *Esej*
1. Na progu przeszłości. Eseje o fotografii – Siegfried Kracauer,
2. Dorzecza i dociekania – Dobrosław Kot
tłumacze / translation: Ryszard Kasperowicz, Tomasz Stróżyński
projekt graficzny i typograficzny / graphic and typographic design: **Stanisław Salij**
skład / typesetting: **Katarzyna Gołąb**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia SKLENIARZ, Kraków (1)**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia TOTEM,COM.PL, Inowrocław (2)**
ISBN 978-83-8325-178-3 (1)
ISBN 978-83-8325-170-7 (2)

Solarysze – Marcin Mokry
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Karolina Maria Wiśniewska**
wydawca / publisher: **Fundacja na rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza, Wrocław**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia I-BIS Bierońscy, Wrocław**
ISBN 978-83-971914-3-3

To jest Ales – Jon Fosse
tłumaczenie / translation: Iwona Zimnicka
projekt okładki / cover design: **Łukasz Piskorek**
projekt typograficzny / typographic design: **Mimi Wasilewska**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ArtRage, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia POZKAL, Inowrocław**
ISBN 978-83-68295-28-3

Dział II. Literatura naukowa i popularnonaukowa (humanistyka, matematyczno-przyrodnicza)

Section II. Scientific literature and popular science (humanities, mathematics and natural sciences)

NAGRODA / AWARD

Fitoglosje. Słownik roślinno-ludzkich spoufaleń – redakcja / edited by Joanna Soćko, Paweł Szeibel, Joanna Zdzienicka-Obałek

projekt i skład / graphic design and typesetting: **Anna Kopaczewska**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach**
współwydawca / co-publisher: **Biblioteka Śląska**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-68440-12-6 (ASP)
ISBN 978-83-68453-24-9 (Biblioteka Śląska)

Fitoglosje. Słownik roślinno-ludzkich spoufaleń jest nie tylko zapisem ambitnego projektu badawczego z dziedzin humanistyki i sztuki środowiskowej, ale i jego materialną kontynuacją. Użyty na tyle okładki papier czerpany powstał na specjalne zamówienie w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju z igieł sosny pospolitej, zebranych w toku projektu przez jego współtwórcę, artystę Pawła Szeibla. Każdy egzemplarz *Fitoglosji* stanowi więc nie tylko zbiór notatek terenowych i opowieści o ucieleśnionej relacji z lokalnym, poprzemysłowym środowiskiem Śląska, ale i jest niepowtarzalnym zwieńczeniem procesu badawczego: namacalnym upamiętnieniem tytułowego „spoufalenia" kultury i natury i płynącej z niego, sensorycznej przyjemności.
To nieoczywiste, ale bardzo przekonujące zrównanie – czy wręcz zespolenie – formy wydawnictwa naukowego z jego treścią, znajduje odbicie także w składzie *Fitoglosji.* Książka, podobnie jak badany w niej poprzemysłowy i ruderalny ekosystem, pełna jest nieużytków i światła: spore marginesy oraz liczne puste przestrzenie ułatwiają lekturę wymagających tekstów badawczych i zachęcają do prowadzenie notatek z własnych poszukiwań etnobotanicznych. Z kolei gęsty, matowy papier, na którym przedrukowano fotografie, dobrze oddaje chropowatą materialność opisywanych w książce ludzko-nieludzkich splotów. Na pochwałę zasługuje także czytelna typografia, która zwiększa dostępność tekstu. *Fitoglosje* udowadniają, że literatura naukowa może być nie tylko przystępna, ale i piękna.
A.W-G.

Fitoglosje. Słownik roślinno-ludzkich spoufaleń is not only the record of an ambitious research project in the fields of the humanities and environmental art, but also its material continuation. The handmade paper used on the back cover was specially commissioned from the Museum of Papermaking in Duszniki-Zdrój and produced from Scots pine needles gathered during the project by one of its co-creators, the artist Paweł Szeibel. Each copy of *Fitoglosje* is therefore not merely a collection of field notes and narratives on an embodied relationship with the local, post-industrial environment of Silesia, but also a unique culmination of the research process: a tangible commemoration of the titular "intimacy" between culture and nature, and of the sensory pleasure that arises from it. This unobvious yet deeply persuasive equivalence, or indeed fusion, of the form of a scholarly publication with its content is also reflected in the typesetting of *Fitoglosje.* Like the post-industrial and ruderal ecosystem it studies, the book is full of wastelands and light: generous margins and numerous areas of blank space ease the reading of demanding research texts and invite the reader to make notes from their own ethnobotanical explorations. The dense, matte paper on which the photographs have been reproduced, in turn, conveys the rough materiality of the human and non-human entanglements described in the book. The lucid typography, which enhances the accessibility of the text, also deserves commendation *Fitoglosje* proves that scholarly literature can be not only accessible, but beautiful.

A.W-G.

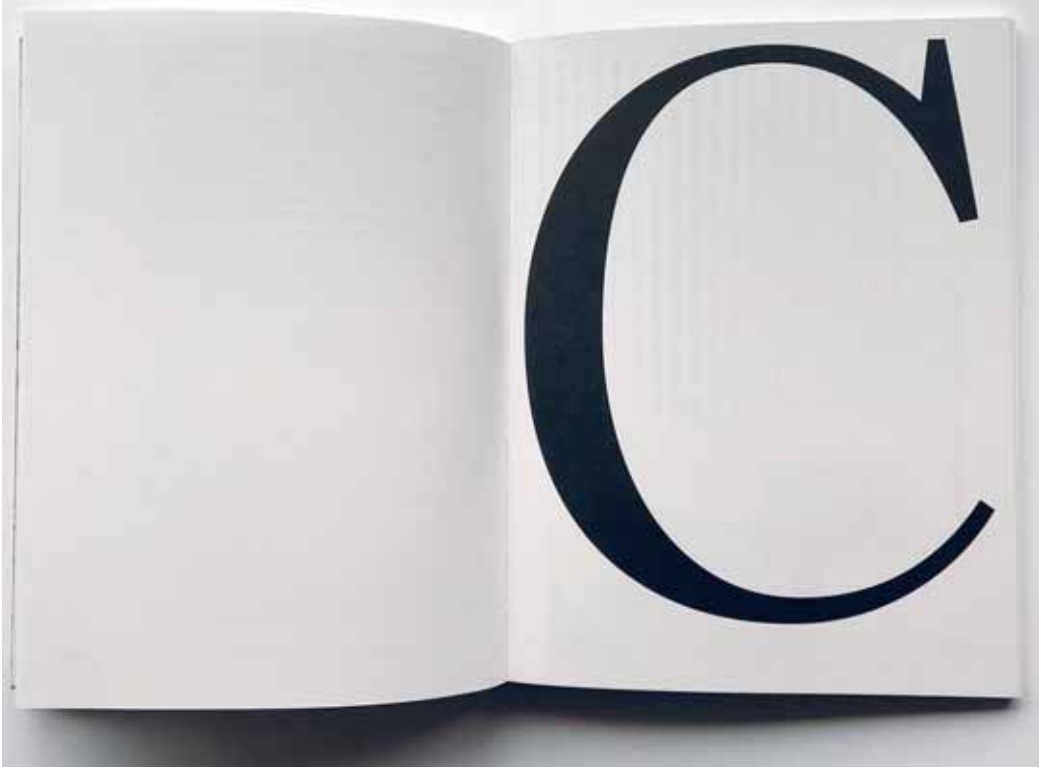
C

Poziomka twardawa (*Fragaria viridis*)

Widywałam je tylko podczas najcudowniejszych spacerów, choć w niepozornych okolicach — na skarpie nieczynnych torów kolejowych, w zapadliskowej niecce porośniętej lasem, w parku, na hałdzie, przy starych kamieniołomach — to miejsca, w których rosną poziomki. Miejsca, „gdzie jest nam dobrze", gdzie „nic nie trzeba", gdzie „tkwimy w błogim zawieszeniu"[29] — jak przekonuje Grażyna Plebanek, tłumacząc powiedzenie smultronstället znane z filmu Ingmara Bergmana.

Szwedzka poziomka — smultron — wskazuje na 'owocowy okruch'[30]. Coś, co łatwo się rozpada, a może już się rozsypało, a teraz trudno jest złożyć to z powrotem. Isakowi Borgowi, głównemu bohaterowi filmu Bergmana, tytułowe miejsce przypomina to, co utracił: to, co — nawet jeśli bywa trudne i bolesne — trzeba w sobie odnaleźć i zrozumieć, żeby móc w pełni docenić własne życie.

Poziomka twardawa, która rozgościła się w niektórych zakątkach poprzemysłowych terenów, również ma w sobie nieco kwaskowatej goryczy. Może dlatego, że zadowala się mniej żyznymi glebami: wolą wyżynne tereny, lubi wapienne murawy. Poznamy ją po tym, *że jej* ząbkowane, niczym wycięte krawieckimi nożycami *listki są mniej* spiczaste, bardziej zaokrąglone, z mniejszymi ząbkami soczystowcyni[31].

Jest za to jeszcze rzadsza niż poziomka leśna i nie brakuje jej słodkiego aromatu, od którego wzięła swoją łacińską nazwę (łac. Fragaria od *fragrans*: „pachnący, woniny").

Inaczej „widzimy ją" po polsku! Dopiero w tym języku filigranowe owoce pokazują, gdzie nasze miejsce. Ich nazwa wywodzi się bowiem od przyimkowego wyrażenia 'po ziemi' i wskazuje na to, że rosną blisko gruntu; że przytulają się do podłoża i że — w przeciwieństwie do wielu innych roślin — nie wychylają się do góry, w stronę nieba[32]. Tym ciekawsze jest, że to właśnie one skojarzone zostały z przestrzenią

[29] G. Plebanek, Skoro na szczęście i tak nieuniknione ciemy dusty, Wydawnictwo Agora, Warszawa 2019, s. 197.

[30] E. Hellquist, Słownik etymologiczny roślinek, 1951, Przekład Rosenberg, https://rosenberg.org/wszystko-SPRS-kaud (dostęp: 20.06.2025).

[31] Dziękuję pana Jerzemu Parzuchowi za tę lekcję.

[32] Zob. Tam, gdzie rosną PUSTOMIKI, Narodowe Centrum Kultury: https://nck.pl/projekty-kulturalne/projekty/zacznij-dobre-do-edukacyjnych/zakamarki-przyrodzone-gdzie-rosna-pustomiki (dostęp: 20.06.2025).

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Bank Gospodarstwa Krajowego. Architektura rozwoju – redakcja / edited by Radosław Milczarski

projekt graficzny, skład i łamanie / graphic design and typesetting: **Ryszard Bienert**
przygotowanie zdjęć do druku / image prepress: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-972374-4-5

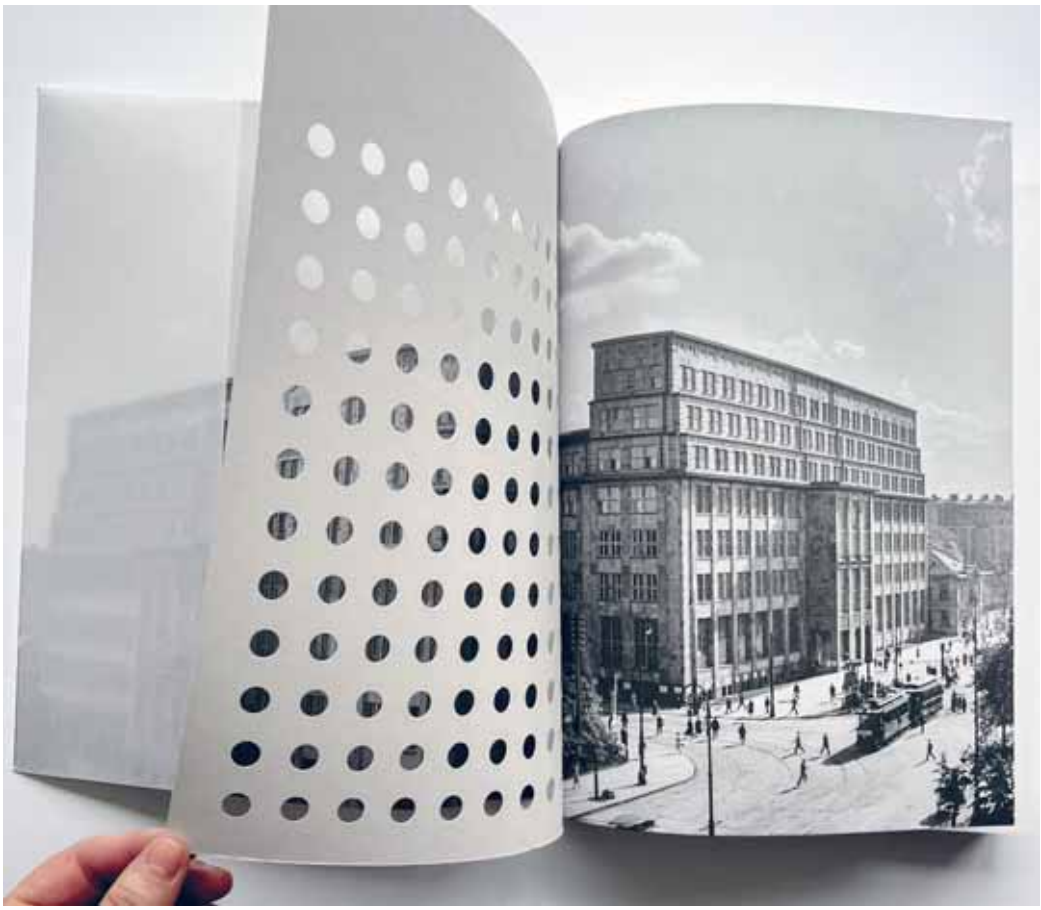

Co robi zdjęcie? – redakcja / edited by Bartosz Flak, Martyna Nowicka, Agnieszka Olszewska; tłumaczenie eseju Davida Campany'ego zamieszczonego w zbiorze pt. *Robienie* / translation of David Campany's essay in *Do*: Anna Skucińska

projekt graficzny, skład i przygotowanie do druku / graphic design, typesetting and prepress: **Joanna Jopkiewicz / Grupa Projektor**
wydawca / publisher: **Muzeum Fotografii w Krakowie**
współwydawca / co-publisher: **Wydawnictwo Czarne, Sękowa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-89177-93-3 (Muz.)
ISBN 978-83-8396-091-3 (Wyd.)

Na jednym z moich ulubionych zdjęć Francesca zawiesiła na ramie drzwi jak Chrystus na krzyżu. Samoukrzyżowana. Czy chciała wskazać sens swojego cierpienia?

Stymulujące dla mnie było wchodzenie w dialog z innymi artystami i ich pracami, więc któregoś dnia odtworzyłam zdjęcie Franceski Woodman. Zawiesiłam na rękach – nie na krawędzi futryny jak ona, ale na drążku zamontowanym we framudze drzwi, służącym podciąganiu się, budowaniu mięśni. W pewnym sensie czemuś bardzo maskulinistycznemu. Zdjęcie Woodman jest czarno-białe. Ja postanowiłam odtworzyć je w kolorze. Ona ma na sobie białą koszulę, w której wygląda jak w sukience, ja założyłam sukienkę krwistoczerwoną. Na fotografii Franceski nie widać jej twarzy – ten szczegół jest bardzo poruszający. Na moją twarz opadają włosy. Twarz zakrywa się martwym ciałom. Zdjęcie to zrobiłam w czasie żałoby.

MAGIA

Badaczki historii fotografii dowiodły, że kobiety szczególnie mocno polubiły to medium, ponieważ fotografia była dla nich łatwiej dostępna niż inne formy sztuki, takie jak chociażby malarstwo (przez wieki zarezerwowane dla mężczyzn). Kuratorka Roxana Marcoci w rozmowie *Modern Women* [Nowoczesne kobiety] opublikowanej na łamach „Aperture" w 2016 roku wspomina, że jedynym z najczęstszych motywów fotografii kobiet były autoportrety albo przedstawienia innych kobiet". Myślę, że obiektyw i zdjęcia były ich portalem do innych światów, ucieczką od wyobcowania, furtką do kontaktu z samą sobą.

Lubię, kiedy fotografia nie udaje obiektywizmu, ale w oczywisty sposób widać jej magię. Fotografowanie to rodzaj czarowania. A zdjęcie jest rodzajem zaklęcia; jeżeli zostanie sprawnie rzucone na osobę oglądającą, to potrafi teleportować ją w inny stan emocjonalny. Posiada moc wywoływania wspomnień, duchów osób z naszej przeszłości albo przeczuć tego, co czeka nas w przyszłości. I trochę jak furtka w magii, zdjęcia są jak drzwi, przez które przechodzimy do innych światów. Podglądamy mieszkających w tych równoległych światach ludzi, czasami jesteśmy nimi my sami.

94

Day, ut ia pobrusa a ti poziwai –
Anna Wieluńska

projekt graficzny / graphic design:
Anna Wieluńska
wydawca / publisher: **Anna Wieluńska, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia KLIMIUK, Warszawa
ISBN 978-83-953143-1-5

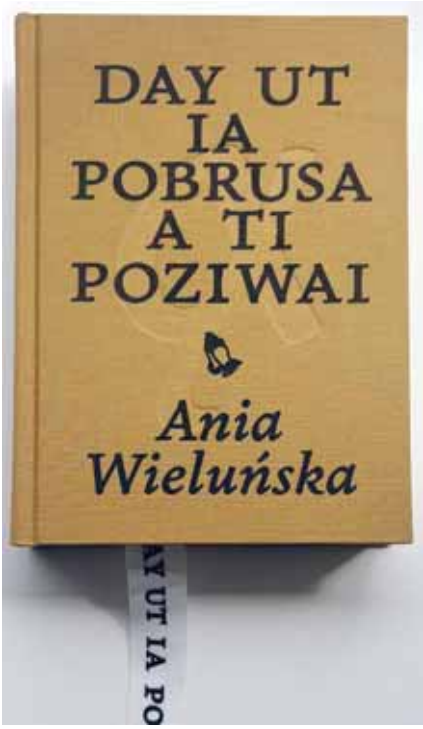

HOTEL TWOICH SNÓW. Architektura hotelowa wielkomiejskiej Polski doby Edwarda Gierka
HOTEL OF YOUR DREAMS. Hotel Architecture of Polish Cities During the Edward Gierek Era – redakcja / edited by Artur Tanikowski

projekt graficzny, skład i przygotowanie zdjęć do druku / graphic design, typesetting and image prepress: **Marcin Władyka / studio headmade**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia KLIMIUK, Warszawa**
ISBN 978-83-972374-1-4

Kuchnie warszawskie. Od mieszczańskich stołów do nowej gastronomii – redakcja / edited by Lena Ignaczak, Zuzanna Różańska-Tuta

projekt graficzny, skład i przygotowanie ilustracji do druku / graphic design, typesetting and image prepress: **Aleksandra Nałęcz-Jawecka i Tomasz Kędzierski / TO STUDIO**
wydawca / publisher: **Muzeum Warszawy**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-976374-4-3

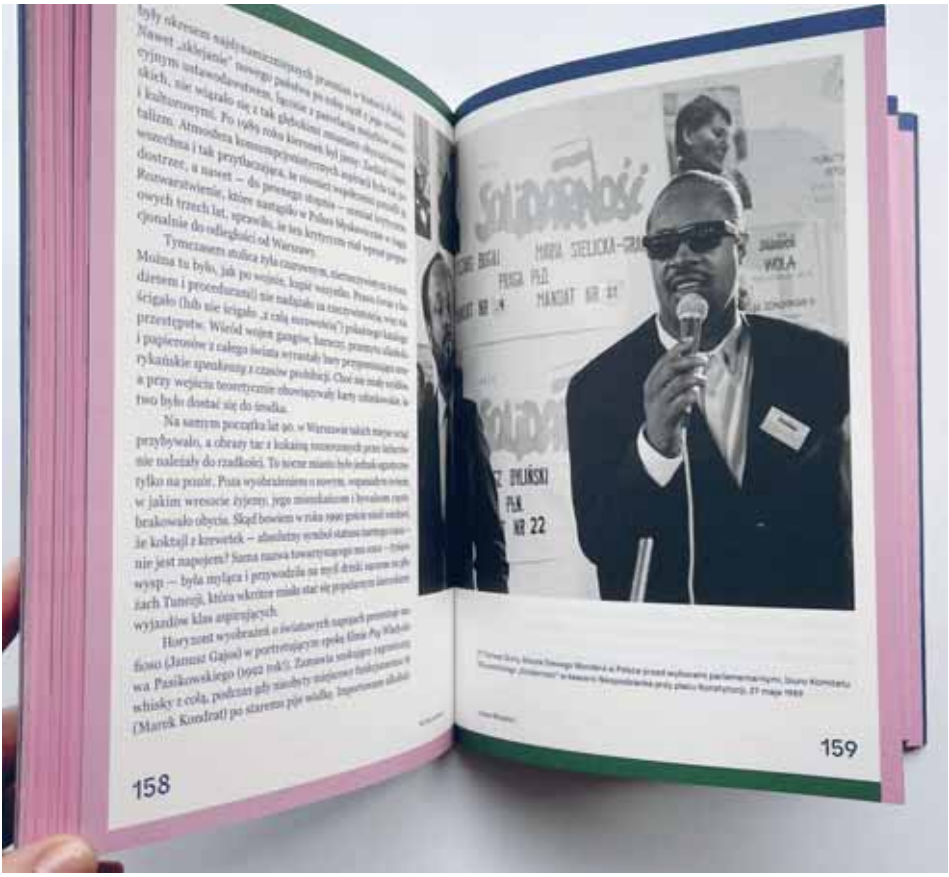

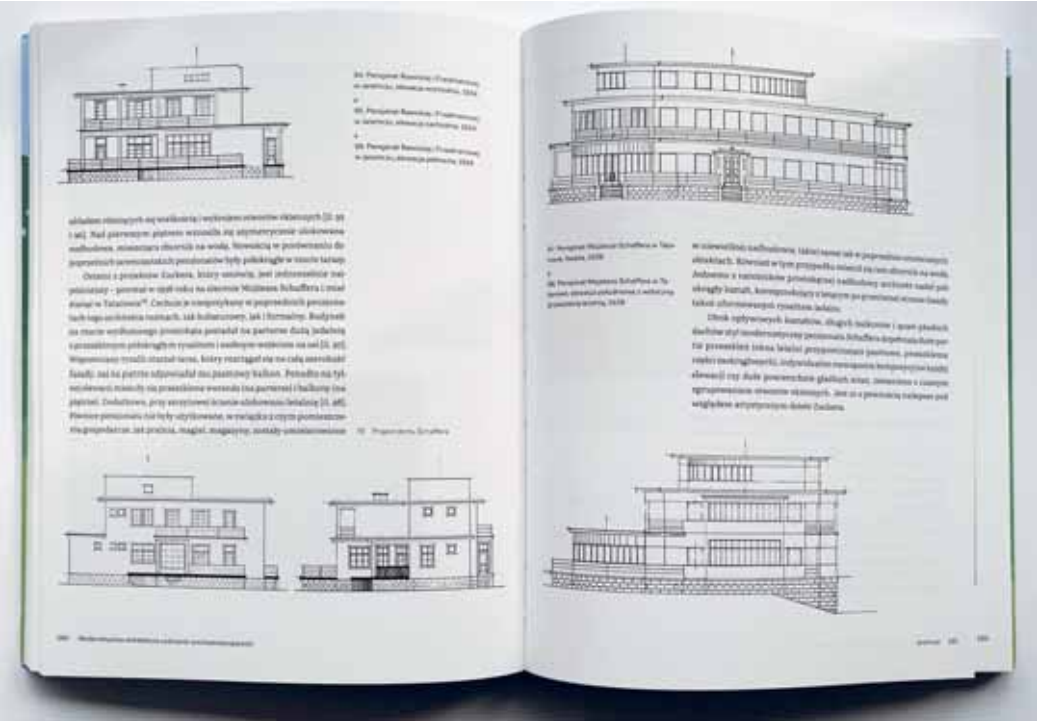

Modernistyczna architektura wschodniokarpackich uzdrowisk. Dawne województwa lwowskie i stanisławowskie – dr Weronika Grzesiak

projekt graficzny, skład, ilustracje i mapy / graphic design, typesetting, illustrations and maps: **Weronika Reroń**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-68405-09-5

Perebory. Odsłony – Agnieszka Mikszta

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Idalia Smyczyńska, Paweł Szarzyński i Robert Zając / kilku.com**
wydawca / publisher: **Muzeum Południowego Podlasia w Białej Podlaskiej**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-89075-27-7

Sposoby widzenia. Kolekcja Muzeum Sztuki w Łodzi. Antologia tekstów – redakcja naukowa / edited volume and scholarly editing:
Daniel Muzyczuk and Natalia Słaboń

projekt graficzny, skład i opracowanie zdjęć / graphic, typesetting and image prepress:
Kaja Kusztra
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-66696-64-8

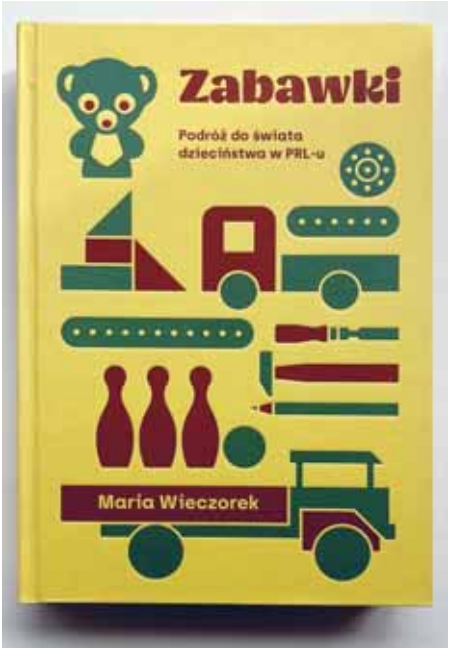

Zabawki. Podróż do świata dzieciństwa w PRL-u –
Maria Wieczorek

projekt i opracowanie graficzne / graphic design and layout:
Eurydyka Kata / re:design
wydawca / publisher: **Ośrodek „Pamięć i Przyszłość", Wrocław**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia JAKS, Wrocław
ISBN 978-83-976198-4-5

Zaproście mnie do stołu... Porcelana polska z manufaktur w Korcu i Baranówce na Wołyniu w zbiorach Muzeum Zamkowego w Malborku – Barbara Pospieszna

projekt okładki, układ typograficzny i skład / cover design, typographic design and typesetting: **Ryszard Bienert**

wydawca / publisher: **Muzeum Zamkowe w Malborku**

druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**

ISBN 978-83-974549-6-5

NOMINACJE / NOMINATIONS

Fungi and Others. Towards the Symbiocene – redakcja / edited by Marta Lisok, Magdalena Ochwat, Małgorzata Wójcik-Dudek and Zofia Małysa-Janczy; tłumaczenie / translation: Patrycja Poniatowska
projekt i skład / graphic design and typesetting: **Hanna Sitarz-Pietrzak**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-68440-10-2

MA. Pomiędzy ubraniem a ciałem. Historia współczesna mody japońskiej – Rafał Reif; tłumaczenie /translation: mTlumaczenia
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Honza Zamojski**
wydawca / publisher: **Rafał Reif Fashion**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-976812-0-0

Nowosielski. Profeta z Krakowa – praca zbiorowa pod redakcją / collective volume edited by Anna Siemieniec
projekt graficzny / graphic design: **Michał Bratko**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie**
współwydawca / co-publisher: **Fundacja Pojednanie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia Orthdruk, Białystok**
ISBN 978-83-67933-43-8 (ASP)

Porcja wolności. Teka redakcyjna tomu 311 (seria Biblioteka Kultury) – Jakub Karpiński
koncepcja wydania: Sławomir M. Nowinowski, Andrzej Peciak
projekt graficzny i opracowanie typograficzne / graphic and typographic design: **Krzysztof Rumowski**
skład i redakcja techniczna / typesetting and technical editing: **Piotr Dyszczyk / „Bez Erraty"**
wydawca / publisher: **Instytut Europy Środkowej**
współwydawca / co-publisher: **Instytut Literacki Kultura**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-67678-83-4 (IEŚ)
ISBN 978-2-494695-14-6 (ILK)

Witkacy. Drapieżny umysł – redakcja / edited by Przemysław Pawlak i Marek Średniawa
projekt graficzny, typograficzny, skład i łamanie / graphic and typographic design and typesetting: **Katarzyna Chyżyńska (PJATK)**
wybór i układ / selection and sequencing: **Marek Średniawa**
wydawca / publisher: **Instytut Witkacego, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-959561-5-7

Wypowiedziane i niewypowiedziane. Teksty i konteksty odpowiedzi biskupów niemieckich na Orędzie biskupów polskich – Lucyna Ratkowska-Widlarz; tłumaczenie / translation: mTlumaczenia
projekt i opracowanie graficzne / graphic design: **Artur Skowroński**
wydawca / publisher: **Ośrodek „Pamięć i Przyszłość", Wrocław**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **PHU Olejnik Piotr Olejnik, Warszawa**
ISBN 978-83-976198-1-4

Dział III. Książki dla dzieci i młodzieży / Section III. Books for children and teenagers

NAGRODA / AWARD

Jak to działało? Mechanizmy zamku w Malborku – tekst przygotowany przez Elżbietę Pałasz na podstawie książki Ryszarda Rząda / text by Elżbieta Pałasz, based on Ryszard Rząd's book „Jak to działało? Zabytkowe mechanizmy w zamku malborskim"

ilustracje / illustrations: **Agata Królak**
projekt graficzny / graphic design: **Ryszard Bienert**
koncepcja publikacji / publication concept:
Aleksandra Sobczak i Ryszard Bienert
wydawca / publisher: **Muzeum Zamkowe w Malborku**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-974549-8-9

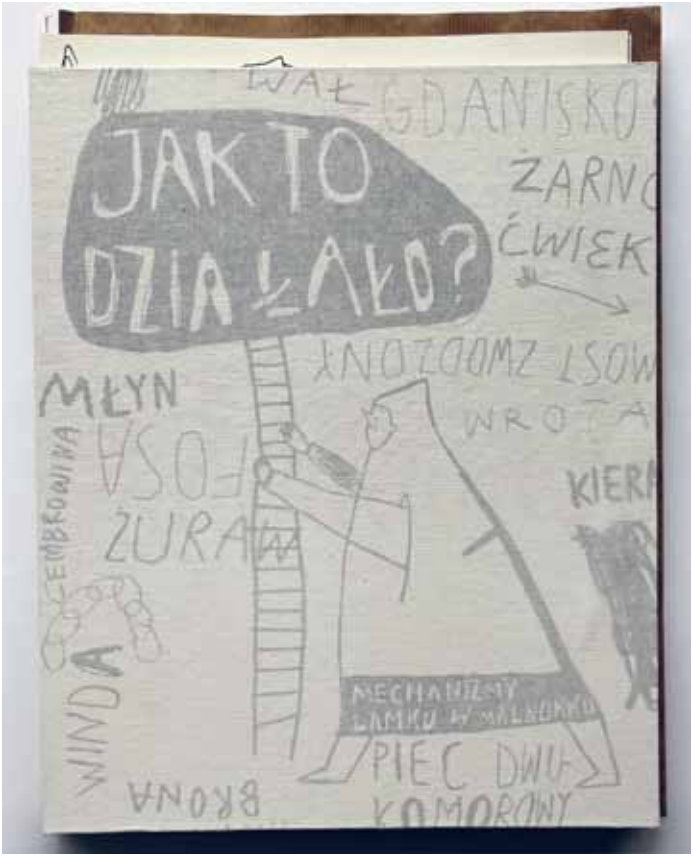

Projekt książki nawiązuje do najlepszych tradycji książki dziecięcej, w tym tej jako obiektu w przestrzeni, przeznaczonego do odkrywania, kartkowania, eksponowania i zabawy. W takich książkach forma przeplata się z treścią na najbardziej zaskakujące i nieoczywiste sposoby. Nierzadko stanowi niezależny komentarz do tematu, o którym opowiadają zawarte między okładkami teksty.
Odważne, bezkompromisowe wybory dotyczące wszystkich niemal elementów książki – formatu, wykorzystanych materiałów, czy sposobu prezentacji treści – przywodzą na myśl takich mistrzów jak Bruno Munari czy Bohdan Butenko. Dzięki ilustracjom Agaty Królak książka nigdy nie ugina się pod ciężarem formalnych innowacji. Mimo znaczącego formatu pozostaje lekka, beztroska, zabawna – i przede wszystkim atrakcyjna dla młodego czytelnika. Swobodna nawigacja wewnątrz książki wyrywa ją z utartych szlaków „od lewej do prawej", „od początku do końca" – tak samo jak dziecięce pojmowanie świata jest spontaniczne, fragmentaryczne i pełne zabawy.
Z.D.

The design of this book draws on the finest traditions of children's publishing, including the book as an object in space: one intended to be discovered, leafed through, displayed and played with. In books of this kind, form and content interweave in the most surprising and unexpected ways. Often, the form becomes an independent commentary on the subject addressed by the texts held between the covers.

The bold, uncompromising decisions governing almost every element of the book, from its format and materials to the manner in which its content is presented, call to mind such masters as Bruno Munari and Bohdan Butenko. Thanks to Agata Królak's illustrations, however, the book never buckles under the weight of its formal innovations. Despite its substantial format, it remains light, carefree, witty and, above all, appealing to the young reader. Its free navigation releases it from the well-worn paths of "left to right" and "beginning to end", just as a child's understanding of the world is spontaneous, fragmentary and full of play.

Z.D.

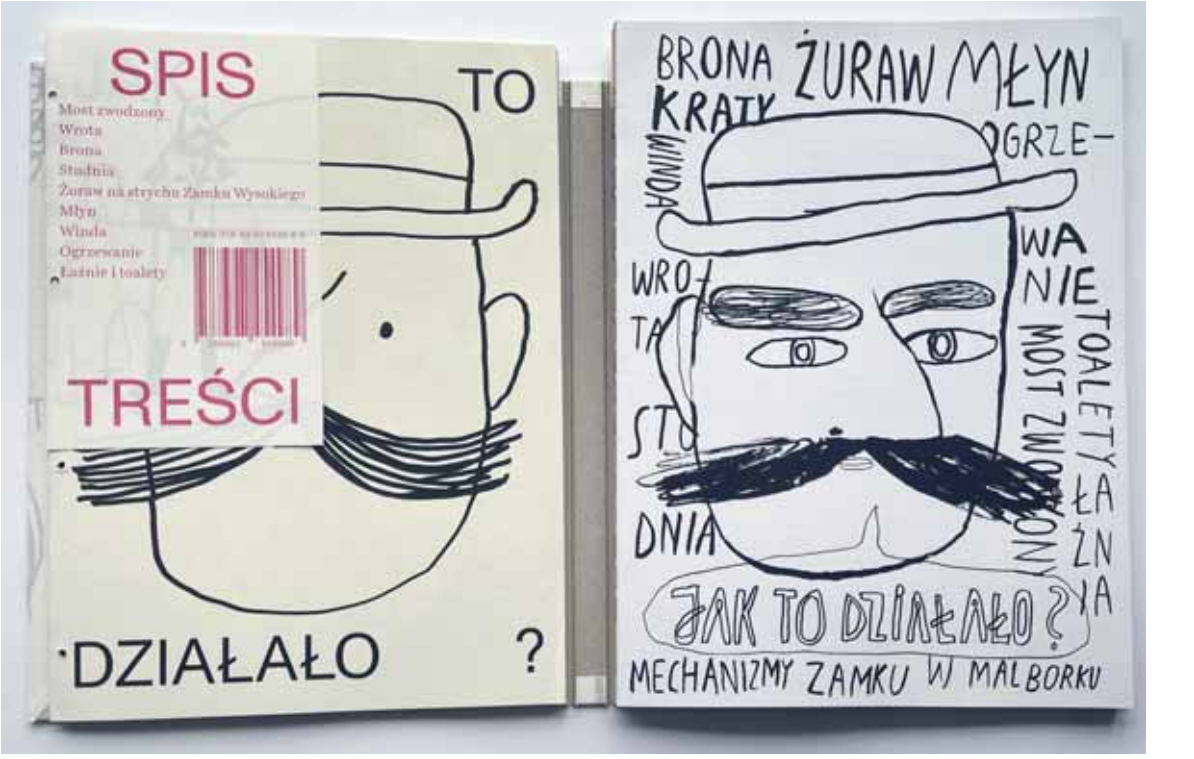
SPIS
TREŚCI
Most zwodzony
Wrota
Brona
Studnia
Żuraw na strychu Zamku Wysokiego
Młyn
Winda
Ogrzewanie
Łaźnie i toalety
TO
DZIAŁAŁO
?
BRONA
ŻURAW
MŁYN
KRATY
WINDA
OGRZE-
WANIE
WROTA
STUDNIA
MOST ZWODZONY
TOALETY
ŁAŹNIA
JAK TO DZIAŁAŁO?
MECHANIZMY ZAMKU W MALBORKU

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Dół – Artur Gębka

ilustracje / illustrations: **Agata Dudek / Acapulco Studio**
typografia i opracowanie graficzne / typographic and graphic design:
Małgorzata Nowak-Żurek / Acapulco Studio
wydawca / publisher: **Wydawnictwo WIDNOKRĄG, Piaseczno**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia PERFEKT, Warszawa
ISBN 978-83-68060-25-6
ISBN 978-83-8150-309-9

Mój świat, moja sztuka –
Katarzyna Kołodziej-Podsiadło,
Marta Ignerska;
opieka redakcyjna / editorial
supervision: Magda Kłos-Podsiadło

projekt graficzny oraz ilustracje /
graphic design and illustrations:
Marta Ignerska
wydawca / publisher: **Wydawnictwo WYTWÓRNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing
and bookbinding:
Drukarnia SKLENIARZ, Kraków
ISBN 978-93-67032-42-1

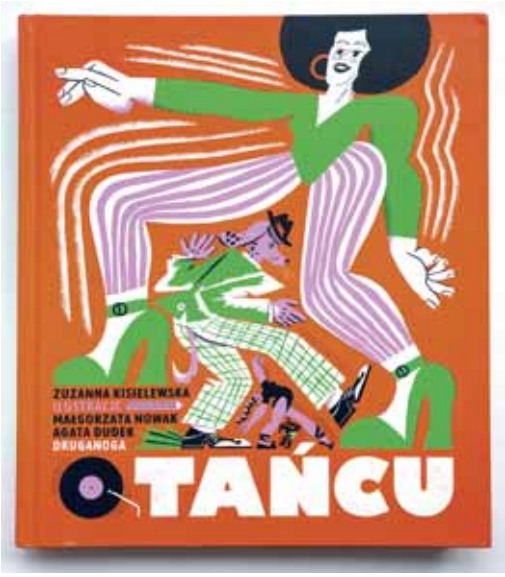

O tańcu –
Zuzanna Kisielewska

ilustracje / illustrations:
Agata Dudek
i Małgorzata Nowak /
Acapulco Studio
wydawca / publisher:
Wydawnictwo
DRUGANOGA,
Warszawa
druk i oprawa / printing
and bookbinding:
Drukarnia PERFEKT,
Warszawa
ISBN 978-93-978018-1-3

Po co nam sztuka? – Katarzyna Witt

ilustracje / illustrations: **Ola Niepsuj**
opracowanie graficzne i skład / graphic design and typesetting: **Ola Niepsuj, Olek Modzelewski**
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-67598-31-6

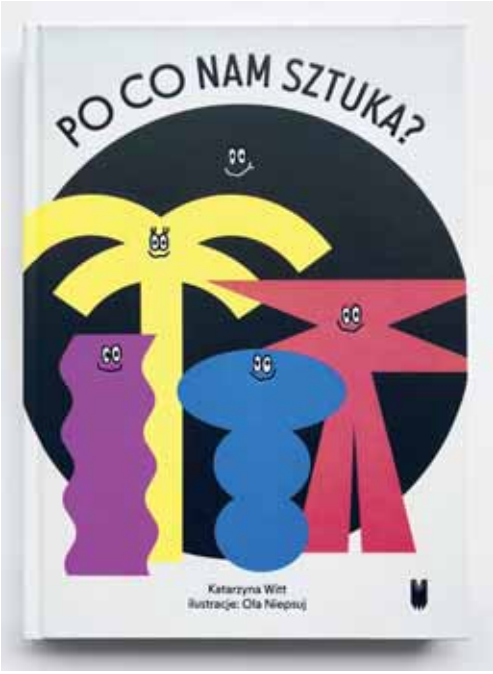

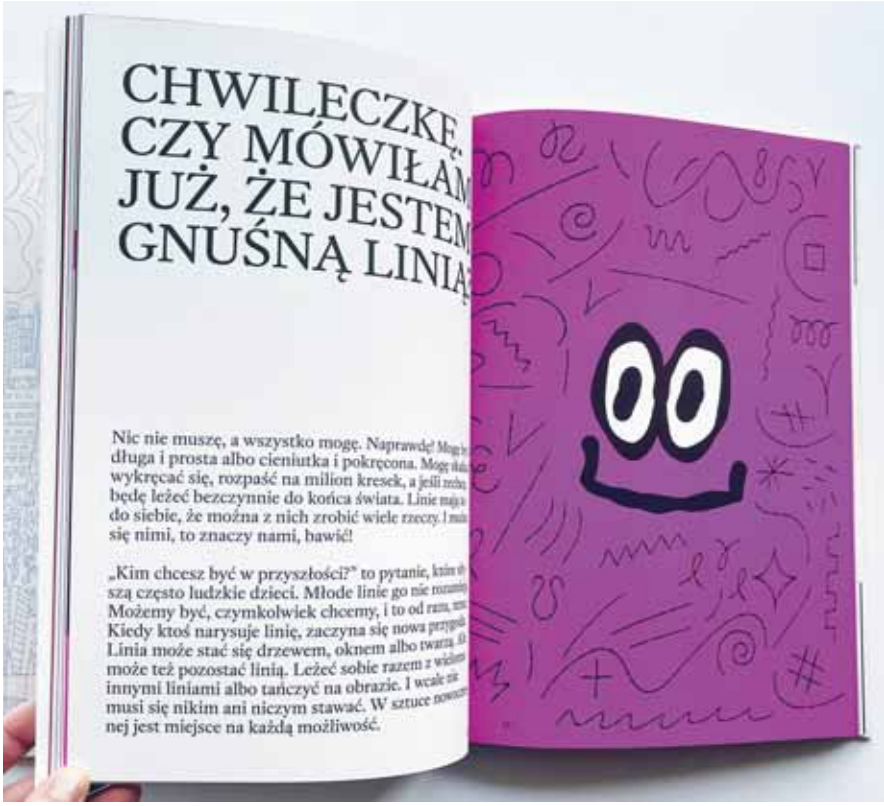

Podziemna przygoda odważnej żaby René – Mikołaj Pasiński, Gosia Herba

ilustracje / illustrations: **Gosia Herba**
opracowanie graficzne i skład / graphic design and typesetting: **Mikołaj Pasiński**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo KROPKA, Warszawa,**
imprint **Wydawnictwa MARGINESY, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-68382-19-8
ISBN 978-83-8150-510-9

Seria: Dziubdziusie – Monika Hanulak
1. Jemy, 2. Myjemy się, 3. Płaczemy, 4. Śmiejemy się

opracowanie graficzne i ilustracje / graphic design and illustrations: **Monika Hanulak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DWIE SIOSTRY, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia im. Adama Półtawskiego, Kielce**
ISBN 978-83-8150-723-3 (1)
ISBN 978-83-8150-674-8 (2)
ISBN 978-83-8150-675-5 (3)
ISBN 978-83-8150-676-2 (4)

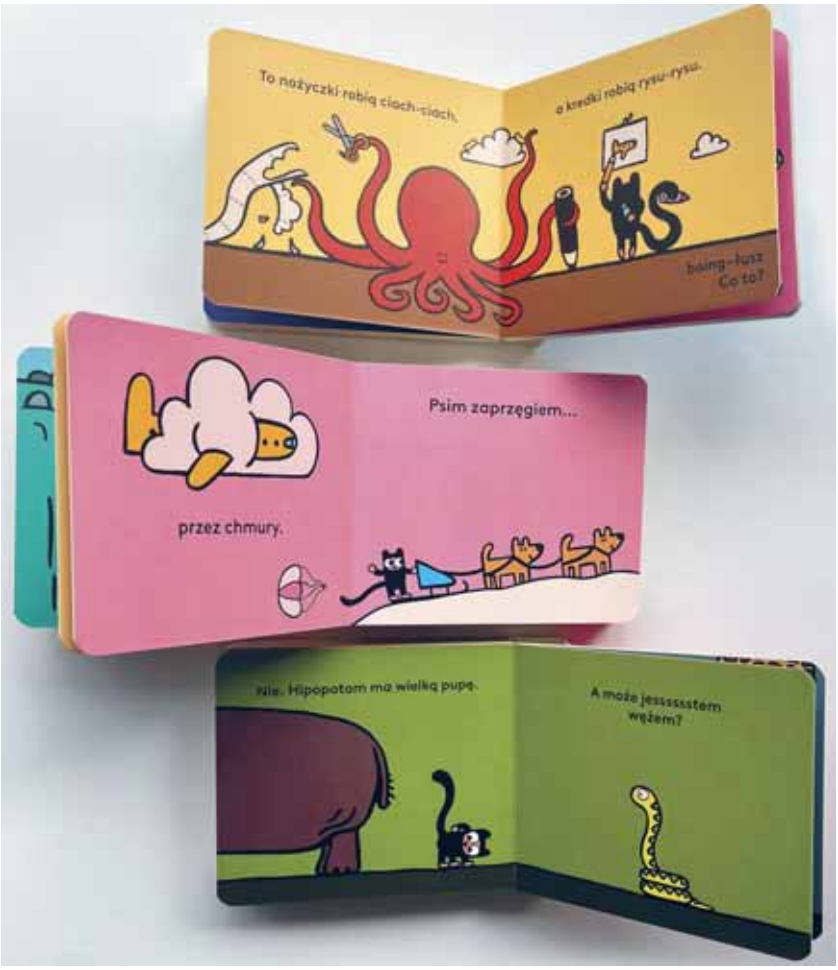

Seria: Tutu – Piotr Karski
1. Co to? Tutu i dźwięki, 2. Kim jesteś? Tutu i zwierzęta, 3. Złapię cię. Tutu i pojazdy

ilustracje i opracowanie graficzne / illustrations and graphic design:
Piotr Karski
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DWIE SIOSTRY, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia DRUK-INTRO, Inowrocław (1 i 2)**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia im. Adama Półtawskiego, Kielce (3)
ISBN 978-83-8150-688-5 (1)
ISBN 978-83-8150-464-5 (2)
ISBN 978-83-8150-302-0 (3)

Tajemnice szkieletów. O czym klekoczą kości? –
Marta Guzowska, Wiesław Więckowski

ilustracje, projekt graficzny, projekt okładki i skład / illustrations, graphic and cover design and typesetting: **Joanna Czaplewska**
redakcja techniczna i DTP / technical editing and DTP: **Agnieszka Matulka**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia LEYKO, Kraków**
ISBN 978-83-10-13863-7

U z dwiema kropkami / U mit zwei Punkten – Kasia Minasowicz; tłumaczenie / translation: Róża Zielnik-Kłodzińska

ilustracje i opracowanie graficzne / illustrations and graphic design: **Kasia Minasowicz**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo WIDNOKRĄG, Piaseczno**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia SKLENIARZ, Kraków**
ISBN 978-83-68060-28-7

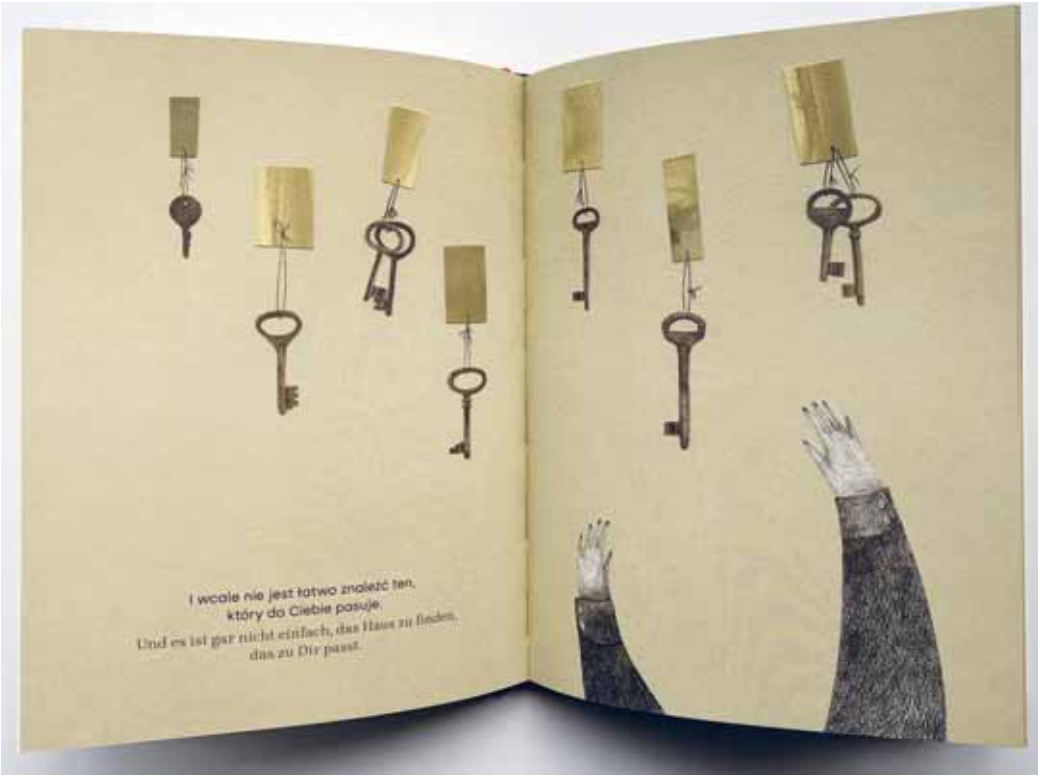

NOMINACJE / NOMINATIONS

Bibuła w tapczanie. O Solidarności dla dzieci – Michał Rusinek
opracowanie graficzne, ilustracje i projekt okładki / graphic and cover design and illustrations: **Joanna Rusinek**
skład / typesetting: **Elżbieta Wastkowska / ProDesGraf**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo AGORA DLA DZIECI, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-83-80-311-1

Co przychodzi nam do głowy? – Gosia Kulik, Tomek Żarnecki
okładka i ilustracje / cover design and illustrations: **Gosia Kulik**
skład / typesetting: **Gosia Kulik i Tomek Żarnecki**
wydawca / publisher: **Fundacja na rzecz Kultury i Edukacji im. Tymoteusza Karpowicza, Wrocław**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-971914-4-0

Kapibara Barbara – Eliza Piotrowska
opracowanie graficzne, ilustracje i projekt okładki / graphic design, illustrations and cover design: **Eliza Piotrowska**
skład / typesetting: **Elżbieta Wastkowska / ProDesGraf**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo AGORA DLA DZIECI, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-8380-214-5

Mrówki – Anna Augustyniak
ilustracje i projekt graficzny / illustrations and graphic design: **Kasia Augustyniak**
DTP: **Wiesław Wiszowaty / grawisz.pl**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ALBUS, Poznań**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-67085-22-9

Na tropie Konkursu Chopinowskiego – Joanna Barczuk, Anna Lipiec
ilustracje i projekt graficzny / illustrations and graphic design: **Anna Ładecka**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN: 978-83-68058-43-7

Opowieści matek – Beata Frankowska
ilustracje, projekt graficzny i skład / illustrations, graphic design and typesetting: **Czarli Bajka**
przygotowanie do druku i wybór papieru / prepress and paper specification: **Joanna Jopkiewicz / Grupa Projektor**
wydawca / publisher: **MUSSZELKA, Milanówek**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia Wydawnictwa BERNARDINUM, Pelplin**
ISBN 978-83-945900-6-2

Pępek. Magiczna i prawdziwa historia o tym, skąd wszyscy wzięliśmy się na świecie – Katarzyna Oleś
ilustracje i makiety na szydełku / illustrations and crocheted models: **Anna Salamon**
projekt okładki, projekt typograficzny i skład / cover and typographic design and typesetting: **Łukasz Zbieranowski**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo NATULI, Szczecin**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia EDICA, Poznań**
ISBN 978-83-67288-82-8

Rysie. Historie prawdziwe – teksty / texts: Michał Figura, Aleksandra Mizielińska i Daniel Mizieliński
ilustracje / illustrations: **Aleksandra Mizielińska i Daniel Mizieliński**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DWIE SIOSTRY, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **OZGraf – Olsztyńskie Zakłady Graficzne**
ISBN 978-83-8150-705-9

Szkatułka. Pierrot. Piłeczka – Joanna Rudniańska
ilustracje, projekt graficzny i skład / illustrations, graphic design and typesetting: **Igor Kubik**
wydawca / publisher: **Muzeum Krakowa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ZAPOL Sobczyk, Szczecin**
ISBN 978-83-67828-36-9

Żaba. Mała opowieść o żałobie – Anja Franczak
ilustracje, opracowanie graficzne i skład / illustrations, graphic design and typesetting: **Marianna Sztyma**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ALBUS, Poznań**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-67085-21-2

Dział IV. Podręczniki i literatura fachowa (materiały edukacyjne i szkoleniowe, słowniki, poradniki)

Section IV. Textbooks and professional literature (educational and training materials, dictionaries, handbooks)

NAGRODA / AWARD

Malbork Castle in the Grand Master's Times, Including an Outline of Its Subsequent History a Visitor's Companion / Zamek w Malborku w czasach wielkich mistrzów oraz zarys jego dalszych dziejów Vademecum dla zwiedzających – Marek Stokowski, Janusz Trupinda; tłumaczenie / translation: Mirosław Lalas

projekt okładki i projekt graficzny / cover and graphic design: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Muzeum Zamkowe w Malborku**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-974549-1-0

Funkcjonalny anglojęzyczny przewodnik podany w sposób niebanalny. Układ typograficzny charakterystyczny dla jego projektanta nawiązuje do wcześniejszych publikacji Muzeum. Książkę drukowano na czterech rodzajach papieru i kartonie, różniącymi się gramaturą, barwą i fakturą. Te różnorodne podłoża drukowe zestawiono w całość przy umiejętnym operowaniu ósemkami i szesnastkami składek introligatorskich oraz merytorycznym podziałem

tekstu. Barwne ilustracje zblokowane w dwóch częściach, a czarno-białe w tekście i planszach drukowanych na alonżach. W składzie zachowano jedność kroju pisma. Projektant wprowadził nieoczekiwane elementy książki, np. odwrócenie „na lewo" materiału introligatorskiego lica okładki, dzięki czemu uzyskał papierową fakturę bardziej sprzyjającą drukowaniu, niż powierzchnia płótna. Albo też nierówno obcięty na górze i u dołu blok książki. Pomysł z wydrukowaniem kart pocztowych na tylnej okładzinie zaskakuje w czasach dzisiejszych kontaktów elektronicznych. Reasumując: nowoczesny przewodnik o formie niecodziennej i graficznie ciekawej, zaprojektowany ze znajomością drukarskich technologii.
A.T.

A functional English-language guide presented in an unconventional form. Its typographic layout, characteristic of its designer, refers back to earlier publications of the Museum. The book was printed on four types of paper and board, differing in weight, colour and texture. These varied printing substrates have been brought together into a coherent whole through the skilful use of eight-page and sixteen-page binding sections, as well as through the substantive division of the text.
Colour illustrations are grouped in two sections, while black-and-white images appear both within the text and on plates printed on foldouts. The typesetting maintains the unity of a single typeface throughout. The designer has introduced unexpected elements into the structure of the book, such as turning the covering material of the front board "inside out", thereby obtaining a paper texture more suited to printing than the surface of cloth. Another such gesture is the uneven trimming of the book block at the head and tail.
The idea of printing postcards on the back board comes as a surprise in an age dominated by electronic communication. In sum, this is a modern guide in an unusual and graphically compelling form, designed with a clear understanding of printing technologies.
A.T.

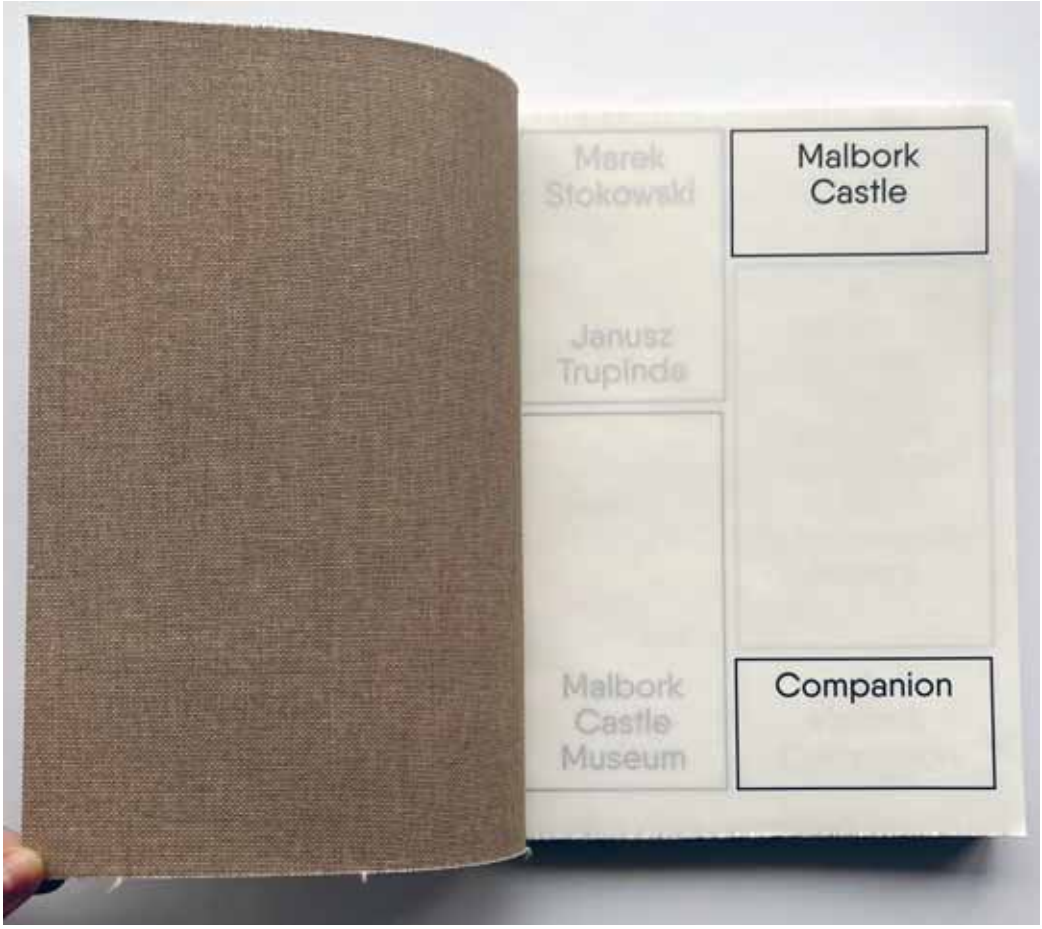
Marek Stokowski
Janusz Trupinda
Malbork Castle Museum
Malbork Castle
Companion

Malbork in Polish Hands
The Decline of the Teutonic State and the Subsequent Fate of Prussia, Livonia, and the Order

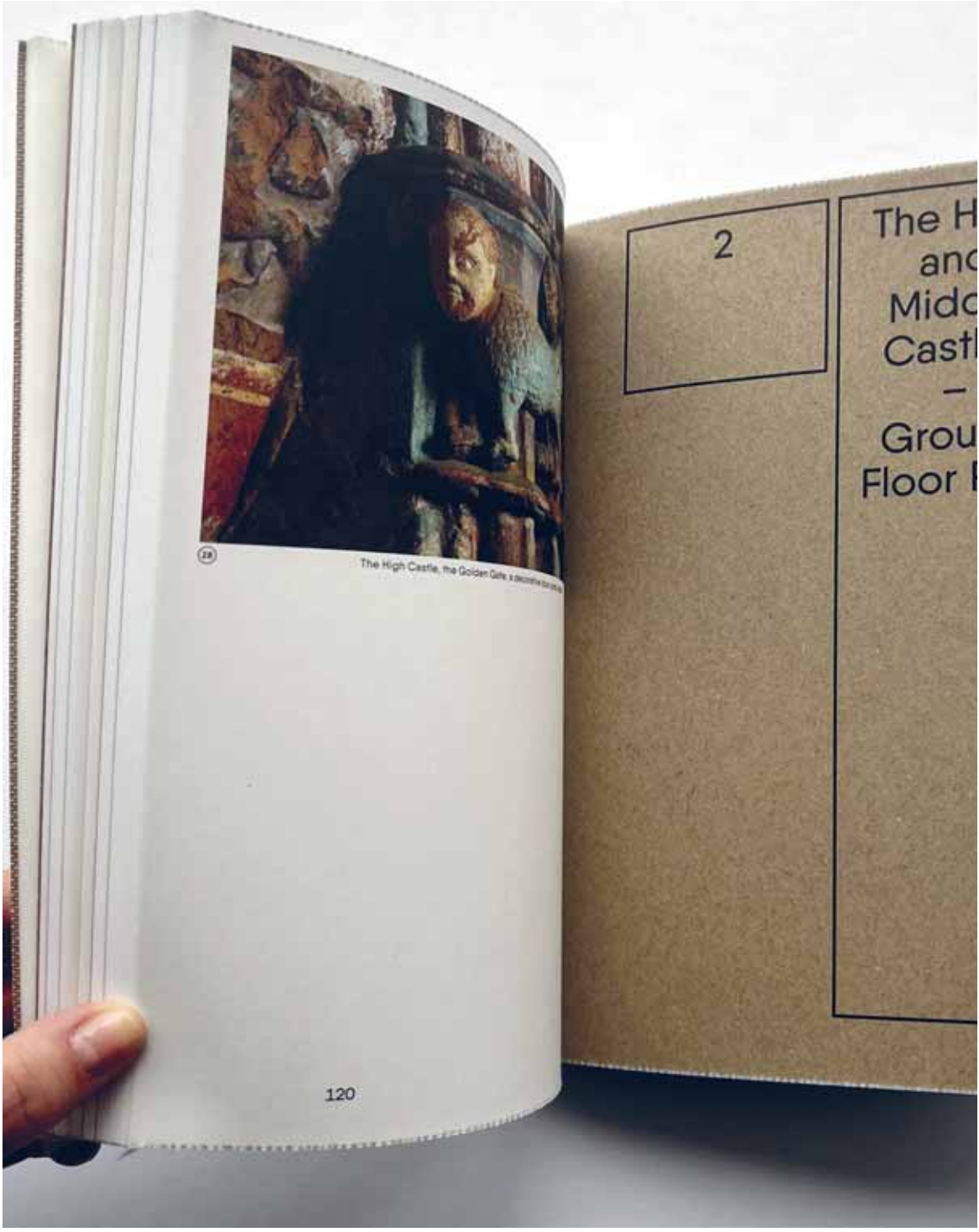
2
The H
anc
Midc
Castl
–
Grou
Floor
The High Castle, the Golden Gate: a decorative sculpture
120

WYRÓŻNIENIE / DISTINCTION

Akademia Medyczna w Bydgoszczy. Collegium Medicum UMK 1984-2024 – Krzysztof Nierzwicki, Monika Kubiak, Liliana Lewandowska

projekt graficzny, skład / graphic design and typesetting: **Radosław Staniec i Maria Szczodrowska**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARTiS POLIGRAFIA, Toruń**
ISBN 978-83-231-6080-9

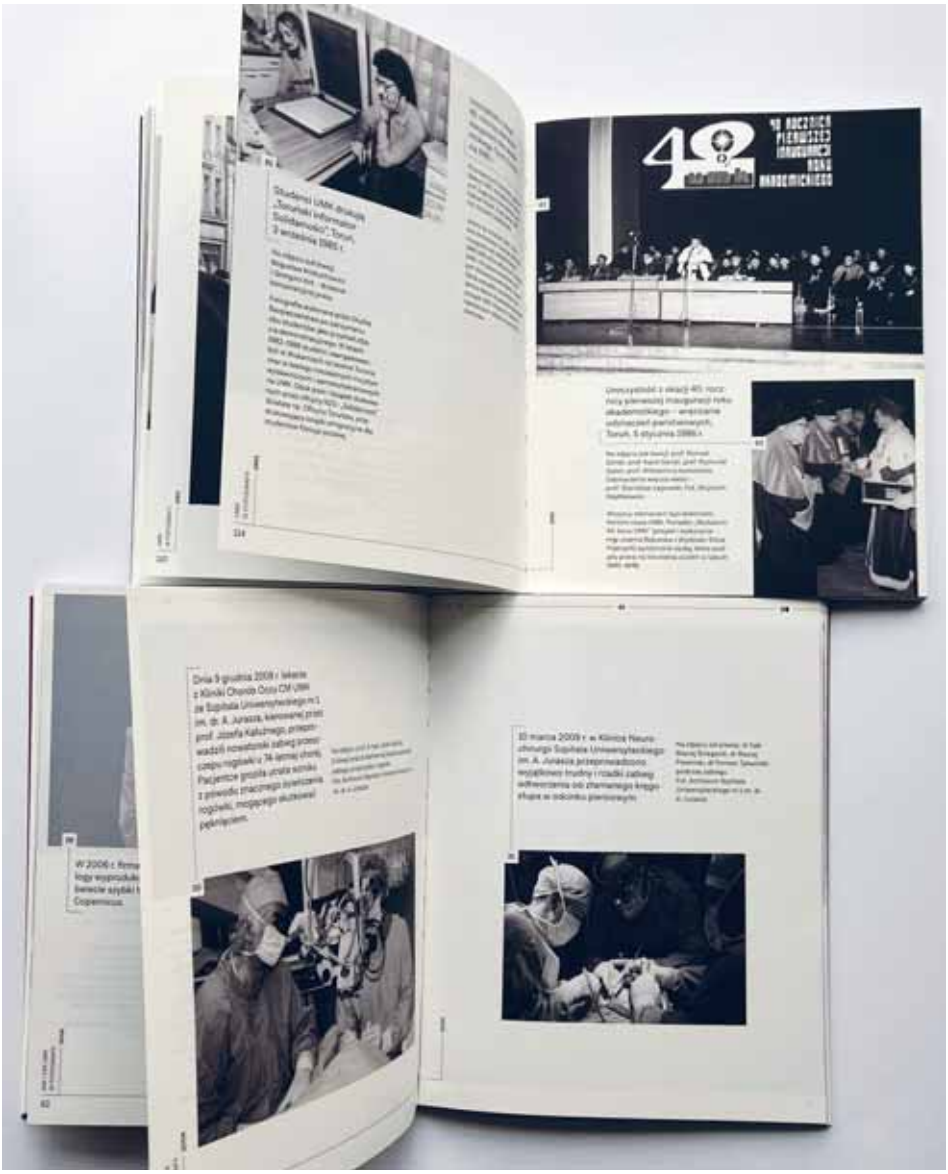

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu 1945-2025 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk

projekt graficzny, skład / graphic design and typesetting: **Radosław Staniec i Maria Szczodrowska**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARTiS POLIGRAFIA, Toruń**
ISBN 978-83-231-6073-1

NOMINACJE / NOMINATIONS

Akademia to my! / We Are the Academy! – koncepcja / editorial concept: Filip Ignatowicz, redakcja / edited by Małgorzata Jankowska, Anna Polańska; tłumaczenie / translation: Katarzyna Jopek
projekt graficzny, skład, edycja fotografii / graphic design, typesetting and image editing: **Eurydyka Kata / re:design**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-67720-49-6

Szparagi solić, krety gubić. Księga domowych porad wielkopolskiego dworu – opracowanie i wstęp / editing and introduction: Dorota Mycielska
ilustracje, opracowanie graficzne i projekt okładki / illustrations, graphic design and cover: **Helena Stiasny**
skład i przygotowanie do druku / typesetting and prepress: **Ewa Stiasny, Piotr Bałdyga**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo DWIE SIOSTRY, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-8150-785-1

1991. Kluski, zupy, kanapki, smaki z dzieciństwa – Mariusz Mac
projekt graficzny, skład i łamanie / graphic design, typesetting and layout: **Mary Zaleska**
skład zdjęć / image layout: **Grzegorz Klukowski / Warsaw Foods Studio**
zdjęcia okładkowe / cover photography: **Karla Gruszecka, Dastin Poraziński i Jan Wasiuchnik**
współpraca wydawnicza / publishing collaboration: **SŁUCHAM MEDIA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia PERFEKT, Warszawa**
ISBN 978-83-67645-08-9

Brak Lasu to publikacja, która w znakomity sposób operuje pojęciem braku. Właśnie w tym braku otwiera przestrzeń refleksji nad formą i strukturą książki. Istotnym gestem projektowym jest tu akcentowanie pustki. Białe przestrzenie nie stanowią tła, lecz równorzędny element kompozycji. Organizują rytm typograficzno-fotograficznych układów, wprowadzając pauzy, napięcia i momenty zawieszenia.
Warstwa typograficzna pełni nie tylko funkcję estetyczną, lecz także operacyjną. Jasno

Dział V. Sztuka (albumy, katalogi i książki fotograficzne)

Section V. Art (albums, catalogues, photobooks)

NAGRODY / AWARDS

Brak Lasu / The Lack of Forest – Martyna Miller; tłumaczenie / translation: Weronika Zalewska

projekt graficzny,i skład / graphic design and typesetting: **Zofka Kofta**
prepress: **Albert Łukasiak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Pamoja Press, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-967384-7-9 (wersja polska i angielski)

określone zasady organizacji treści tworzą system zapisu prowadzący czytelnika przez strukturę publikacji. Typografia staje się narzędziem współtworzenia znaczenia. Organiczna, rytmiczna forma układu buduje typograficzny krajobraz. Jest przestrzenią, w której znaczenie nie jest dane wprost, lecz wyłania się w procesie czytania.
Na poziomie formalnym szczególną rolę odgrywa materiałowość. Otwarty grzbiet ujawnia konstrukcję książki, podkreślając jej fizyczność i procesualny charakter. Tutaj brak odsłania mechanizm budowania narracji, czyniąc z architektury książki istotny nośnik znaczenia.
Precyzyjnie dobrany krój pisma stanowi integralną część tej opowieści. Buduje napięcie między odniesieniem historycznym a współczesnością, wprowadzając subtelny rodzaj tęsknoty, śladu gestu, zapisu obecności.
Wszystkie elementy zostały zastosowane z dużą świadomością projektową i dbałością o detal. Od wyboru kroju pisma, przez kompozycję, po materialność formy. Odważne i konsekwentne wykorzystanie typografii jako języka wizualnego, świadome operowanie brakiem jako narzędziem kompozycyjnym oraz spójność koncepcji formalnej i ideowej stanowią o wyjątkowej wartości tej publikacji.
A.K.

Brak Lasu is a publication that works with the notion of absence in an outstandingly assured way. It is precisely within this absence that it opens up a space for reflection on the form and structure of the book. A key design gesture here lies in the accentuation of emptiness. The white spaces do not function as background, but as elements of the composition in their own right. They organise the rhythm of the typographic and photographic arrangements, introducing pauses, tensions and moments of suspension.
The typographic layer performs not only an aesthetic function, but an operative one. Clearly defined principles for organising the content create a system of notation that guides the reader through the

Na mojej trasie uporczywie pojawiał się jeden kopiec, mijałam go w drodze do
miasta. W kwietniu 2019 roku po raz pierwszy odważyłam się do niego podejść.
Zabrałam ze sobą Ućka – mojego psiego strażnika, który czasami
wahania w brakuleśne zagony. Uciek od zawsze kochał Brak Lasu. Ucieczka
się na wybrakowanej ziemi na plecach i turlał do upadłego. Wydawało
jak próba wsiąknięcia, przejednania granicy ziemi i sierści, podobnie jak
noczenia, zbliżenie się największą możliwą cielesną obecnością.
Szliśmy przez błoto wysuszone przez słońce na wiór. Kopce po bokach
celowałam w nie obiektywem kamery niczym tarczą. Las jakby się zapadał
Umieszczałam się w kalejdoskopie leśnych szczątków, które miesiły się mi
oczach. Skąpane w słońcu odłamki wpadały mi do oczu. Mrużyłam je i
dalej. Nie było tu nic gładkiego, wszystko chropowate, spieczone, chrobotające
szorstkie, sypkie i trzeszczące. Drzewa wydawały się krzyczeć do mnie, choć
nie słyszałam. Po dłuższej chwili dotarłam do kopca. Kamera bezładnie opadła
na spękane błoto. Kopiec przyciągnął mnie jak magnes.
Kopców było bardzo wiele. Kiedy tu zamieszkałam, krajobraz
stał nimi usiany, były dla mnie stałym jego elementem. Ale
okazał się ogromny. Ciało drżało w kontakcie z tym bytem
czarnymi dziurami wnętrzem, z chaosem formy, ciała wymowy
ekspresyjnej plątaniny. Wysuszone słońcem drzewa przypo
nało kości.
Niedługo potem kopiec zniknął, zostawiając w moim sercu uczucie niepokoju
paniki. Z pewnością złożyły się na to przeżycia mojej codzienności, która
dobnie jak procesy w przyrodzie, nie zatrzymywała się. W moim życiu prywa
nym dochodziło do zmian. Byłam już nie tylko Borowianką, czy też Kosmaglo
po mężu, ale przyjęłam zestaw nowych ról: stałam się żoną, macochą, opiekunką
opiekunką, sąsiadką. Trochę już byłam swoja, ale jednak obca. Kobieta i dziecko
Artystka, która nie maluje – istota niezrozumiała. Pozbawiona mojego dotychczasowego
czasowego kontekstu, uciekałam do głuszy Braku Lasu po wyrzutnia. Tam
tam jak na spotkanie z przyjacielem – by wymienić myśli. W wietrze i
odnajdowałam nowy język – taki, który aktywował się przez bycie.

Część I

Ciało

structure of the publication. Typography becomes an instrument in the co-creation of meaning.
The organic, rhythmic form of the layout builds a typographic landscape: a space in which meaning is not given directly, but emerges through the process of reading.
At the formal level, materiality plays a particularly significant role. The exposed spine reveals the construction of the book, emphasising its physicality and processual character. Here, absence exposes the mechanisms through which narrative is constructed, making the architecture of the book an essential vehicle of meaning.
The precisely chosen typeface forms an integral part of this narrative. It creates a tension between historical reference and contemporaneity, introducing a subtle sense of longing, the trace of a gesture, the inscription of presence.
All these elements have been employed with considerable design awareness and meticulous attention to detail: from the choice of typeface, through composition, to the materiality of the form. The bold and consistent use of typography as a visual language, the deliberate deployment of absence as a compositional tool, and the coherence between the publication's formal and conceptual premises determine its exceptional value.
A.K.

Martyna Miller
Warszawa 2025
Pawoja Press

Projektantka *Etnoalternatywy. Nowe spojrzenie na modę ludową* umiejętnie balansuje pomiędzy stylistyką magazynu modowego, katalogu wystawy i książki artystycznej. Publikacja jest bogata w archiwalne i współczesne fotografie (dokumentalne, reportażowe i stylizowane) odważnie zestawione ze sobą: detale skontrastowane z planem ogólnym, historyczne artefakty ze współczesnymi kreacjami. Projekt zaskakuje śmiałymi zabiegami kompozycyjnymi oraz treściami ukrytymi w broszurach mniejszego formatu, które dają wrażenie wchodzenia w głąb obrazu. Jak w dobrze skrojonym stroju, w publikacji udało się zachować odpowiednie proporcje i umiar, pośród bogactwa treści i form. Różne formaty i rozwiązania typograficzne nadają narracji ruchliwość, a jednocześnie rytm ich występowania pozwala wybrzmieć artystycznym fotografiom. Użycie niepowlekanego papieru dodaje reprodukcjom szlachetności, sprzyjając wyjątkowo przyjemnemu doświadczeniu lektury.
Z.O-P.

Etnoalternatywa. Nowe spojrzenie na modę ludową / Ethnoalternative. A new look at folk fashion – Krystyna Pieronkiewicz-Pieczko, Małgorzata Paul, Beata Bojda; tłumaczenie / translation: Centrum Szkoleniowe IDEA Group

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Ludwika Mach**
wydawca / publisher: **Muzeum Śląskie w Katowicach**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN – 978-83-65945-52-5

The designer of *Etnoalternatywa: A new look at folk fashion* skilfully balances the idioms of the fashion magazine, the exhibition catalogue and the artist's book. The publication is rich in archival and contemporary photographs, documentary, reportage and staged, boldly juxtaposed with one another: details set against wide shots, historical artefacts against contemporary creations.

The design surprises with daring compositional choices and with content concealed in smaller-format booklets, which create the impression of entering deeper into the image. As in a well-tailored garment, the publication maintains the right proportions and restraint amid a richness of content and form.

The different formats and typographic solutions lend the narrative a sense of movement, while the rhythm of their recurrence allows the artistic photographs to resonate fully.

The use of uncoated paper lends the reproductions a certain nobility, contributing to an exceptionally pleasurable reading experien

Modelowanie sylwetki
Body shaping
50

The 21st century has brought a new perspective on the human body, and the body positive movement promotes acceptance of all body types. However, many of us remember the idealized female body shape promoted in recent decades, precisely defining the dimensions of the breasts, waist and hips (90–60–90).

Until the mid 20th century, the peasant community in Upper Silesia had a completely different idea of beauty. A rounded figure with a large hip circumference was desired. A woman with such an appearance was the most attractive. She was considered healthy, strong and fertile. Curves were also a sign of wealth.

When shaping the silhouette, one should not cross certain boundaries. Those, especially in the Bytom costume, who wore too many dresses, skirts and petticoats at the same time and brought this canon of abundance to excess, could observe the mocking term becoto.

The generous shape of the silhouette was achieved thanks to the appropriate richness of the dresses – kiecki – the skirts of which were sewn, depending on the region and the women's wealth, from three to seven so-called fabric slits and carefully pleated or gathered.

The voluminous bottom of the Silesian kiecko reflected the influence of urban fashion, and we can see reminiscences of the Biedermeier style, as well as the crinoline popular in the 19th century. The folk version of the latter is a cage with wooden or metal hoops, known from Racibórz and the surrounding area.

The desired, healthy silhouette shape was achieved by lifting the outer dress – kiecko – with several layers of petticoats and skirts. A quilted kiecko, the so-called watpaka, also worked great, not only warming on a winter day, but also suitably thickening the silhouette. On warmer days, short versions watpaka, reaching down to the hips. In order to shape the hips and lift the skirts, Upper Silesian women used a type of roll filled with wadding or material scraps. Such a roll, called kiełbasa, was tied directly on the hips or sewn to a linen bodice.

At the beginning of the 20th century, a flared cut of the women's caftan – jakio – became popular. Combined with the wide bottom of the skirt, it gave the silhouette a characteristic shape, which is a recognizable symbol of Silesian women's costume in most of Upper Silesia.

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

Czarna Rzeka – Justyna Mędrala; tłumaczenie / translation: Maria Smulewska-Dziadosz

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Damian Nowak**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia LEYKO, Kraków**
ISBN 978-83-68440-09-6

Daddies, kings & sissy boys – redakcja / edited by Agata Cukierska, Paweł Wątroba

projekt i skład / graphic design and typesetting: **Marcin Wysocki**
wydawca / publisher: **Centrum Sztuki Współczesnej KRONIKA – filia Bytomskiego Centrum Kultury**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-61853-65-7

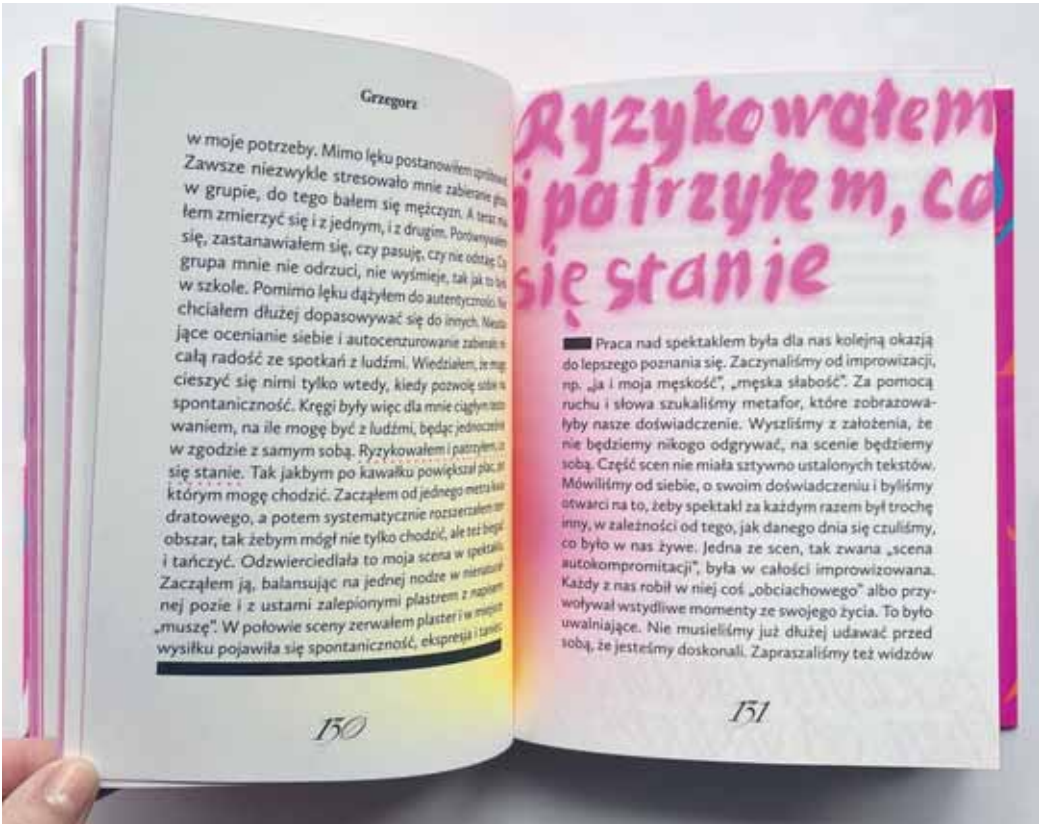

Grzegorz

w moje potrzeby. Mimo lęku postanowiłem
Zawsze niezwykle stresowało mnie zabieranie
w grupie, do tego bałem się mężczyzn. A teraz
łem zmierzyć się i z jednym, i z drugim. Porównywa
się, zastanawiałem się, czy pasuję, czy nie odstaję.
grupa mnie nie odrzuci, nie wyśmieje, tak jak to
w szkole. Pomimo lęku dążyłem do autentyczności.
chciałem dłużej dopasowywać się do innych.
jące ocenianie siebie i autocenzurowanie zabierało
całą radość ze spotkań z ludźmi. Wiedziałem, że
cieszyć się nimi tylko wtedy, kiedy pozwolę sobie
spontaniczność. Kręgi były więc dla mnie ciągłym
waniem, na ile mogę być z ludźmi, będąc jednocześ
w zgodzie z samym sobą. Ryzykowałem i patrzyłem,
się stanie. Tak jakbym po kawałku powiększał plac,
którym mogę chodzić. Zacząłem od jednego metra
dratowego, a potem systematycznie rozszerzałem
obszar, tak żebym mógł nie tylko chodzić, ale też biegać
i tańczyć. Odzwierciedlała to moja scena w spektaklu.
Zacząłem ją, balansując na jednej nodze w nienaturalnej
nej pozie i z ustami zalepionymi plastrem z napisem
„muszę". W połowie sceny zerwałem plaster i w mig
wysiłku pojawiła się spontaniczność, ekspresja i taniec

150

Ryzykowałem
i patrzyłem, co
się stanie

Praca nad spektaklem była dla nas kolejną okazją do lepszego poznania się. Zaczynaliśmy od improwizacji, np. „ja i moja męskość", „męska słabość". Za pomocą ruchu i słowa szukaliśmy metafor, które zobrazowałyby nasze doświadczenie. Wyszliśmy z założenia, że nie będziemy nikogo odgrywać, na scenie będziemy sobą. Część scen nie miała sztywno ustalonych tekstów. Mówiliśmy od siebie, o swoim doświadczeniu i byliśmy otwarci na to, żeby spektakl za każdym razem był trochę inny, w zależności od tego, jak danego dnia się czuliśmy, co było w nas żywe. Jedna ze scen, tak zwana „scena autokompromitacji", była w całości improwizowana. Każdy z nas robił w niej coś „obciachowego" albo przywoływał wstydliwe momenty ze swojego życia. To było uwalniające. Nie musieliśmy już dłużej udawać przed sobą, że jesteśmy doskonali. Zapraszaliśmy też widzów

151

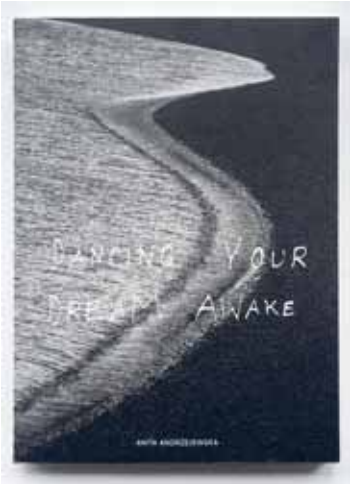

Dancing Your Dream Awake – Anita Andrzejewska;
tłumaczenie / translation: Jamie Fyson Howard

projekt graficzny / graphic design: **Anita Andrzejewska, Kasia Kubicka**
przygotowanie zdjęć do druku / image prepress: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Anita Andrzejewska Art, Kraków**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-93-964039-2-6

29th International Poster Biennale in Warsaw / 29. Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie –
teksty / texts: Justyna Czerniakowska, Jola Gola, Mateusz Machalski, Lech Majewski, Błażej Ostoja Lniski, Jan Zajączkowski

projekt graficzny, skład i łamanie / graphic design, layout and typesetting: **Ania Wieluńska, Agnieszka Drozd, Piotr Welk i Claire Barrault**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia SKLENIARZ, Kraków**
ISBN 978-83-66835-91-7
ISBN 978-83-967076-5-97

Hedera Helix – redakcja / edited by Grzegorz Hańderek;
tłumaczenie / translation: Alicja Gorgoń

koncepcja, projekt i skład / concept, graphic design and typesetting:
Paulina Urbańska-Kaczmarczyk
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach**
druk i oprawa / printing and book-binding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-68440-11-9

JAM POSEŁKINI JEGO. Język i emocje polskiego średniowiecza – Łukasz Kozak

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Hanna Dudkowiak**
wydawca / publisher:
Biblioteka Narodowa, Warszawa
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań
ISBN 978-83-8259-539-0

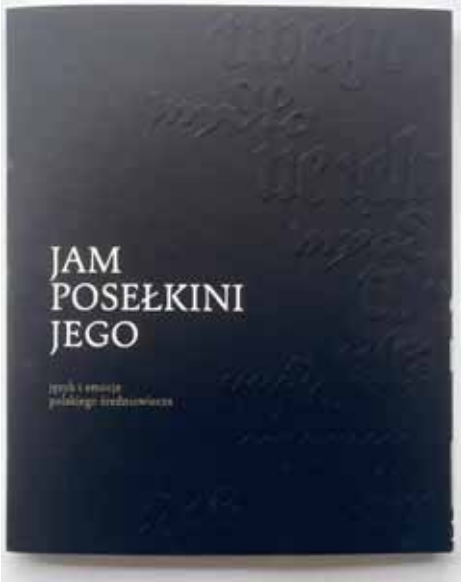

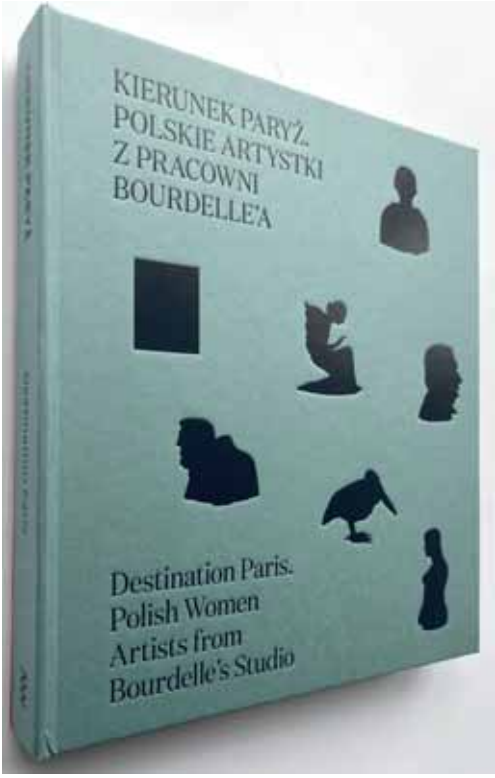

Kierunek Paryż. Polskie artystki z pracowni Bourdelle'a / Destination Paris. Polish Women Artists from Bourdelle's Studio – koncepcja katalogu i redakcja naukowa / catalogue concept and scholarly editing: Ewa Ziembińska

projekt graficzny, skład i przygotowanie do druku / graphic design, typesetting and prepress: **Kamila Schinwelska, Marcin Gwiazdowski / Studio Elipsy**
wydawca / publisher: **Muzeum Narodowe w Warszawie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia i Introligatornia MATRIX-DRUK, Piaseczno**
ISBN 978-83-7100-505-36

Lares et Penates: On Building a Sense of Security in Architecture – praca zbiorowa pod redakcją / a collective work edited by Aleksandra Kędziorek; tłumaczenie /translation: Soren Gauger

projekt graficzny / graphic design: **Kaja Kusztra**

wydawca / publisher: **ZACHĘTA – Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa**

druk i oprawa / printing and book-binding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**

ISBN 978-83-66979-41-3

Outsiders 2021-2025 – redakcja / edited by Cezary Hunkiewicz, współpraca / editorial collaboration: Alicja Jabłonowska, Filip Kozarski; tłumaczenie / translation: Language Extreme

projekt graficzny / graphic design: **Olek Modzelewski**
wydawca / publisher: **LAYUP Galeria, Gdańsk**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia KLIMIUK, Warszawa**
ISBN 978-83-976429-0-4

Pamięć teatru. Polska fotografia teatralna od początku istnienia do dziś 1839–2024 /
Theatre Memory. Polish Theatre Photography from the Beginning until the Present 1839–2024 – teksty / texts: Joanna Biernacka-Płoska, Agnieszka Wanicka, Wojciech Nowicki, Magdalena Hueckel; tłumaczenie / translation: Magdalena Szwedowska

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Anita Wasik**
przygotowanie zdjęć do druku / image prepress: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-67682-77-0

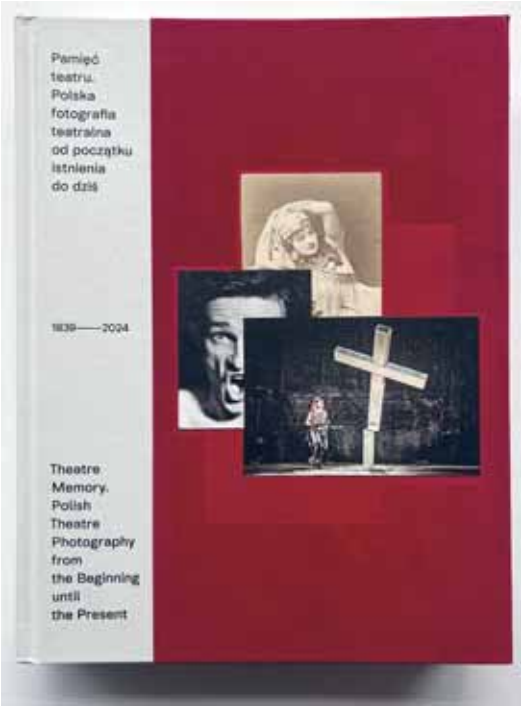

Powroty. Z archiwum Pawła Pierścińskiego / Revisiting. Paweł Pierściński's Archive – Katarzyna Sagatowska, Monika Szewczyk-Wittek; tłumaczenie / translation: Krzysztof Kowalczyk

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Anna Nałęcka-Milach**
przygotowanie zdjęć do druku / image prepress: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-972374-3-8

Ruins of Belarus – Lesia Pcholka, Asia Chmyz, Uladzimir Hramovich (Archiwum VEHA); tłumaczenie / translation: Stowarzyszenie Mova – język bez barier

projekt graficzny / graphic design: **Karolina Pietrzyk, Tobias Wenig, Archiwum VEHA**
wydawca / publisher: **Centrum Kultury Białoruskiej w Białymstoku**
współwydawca / co-publisher: **Galeria Arsenał w Białymstoku**
druk i oprawa / printing and binding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-972232-6-4 (CKB)
ISBN 978-83-66262-30-0 (Galeria)

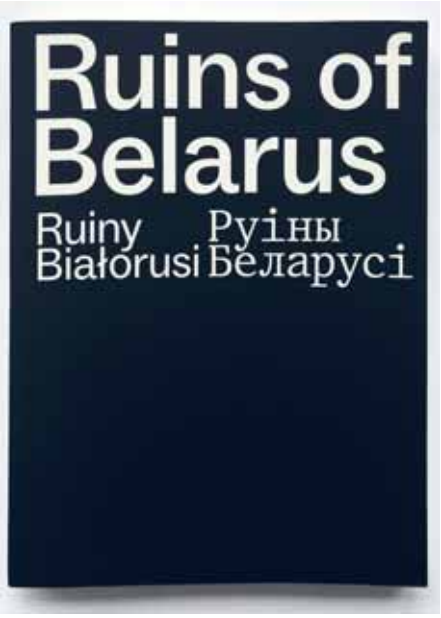

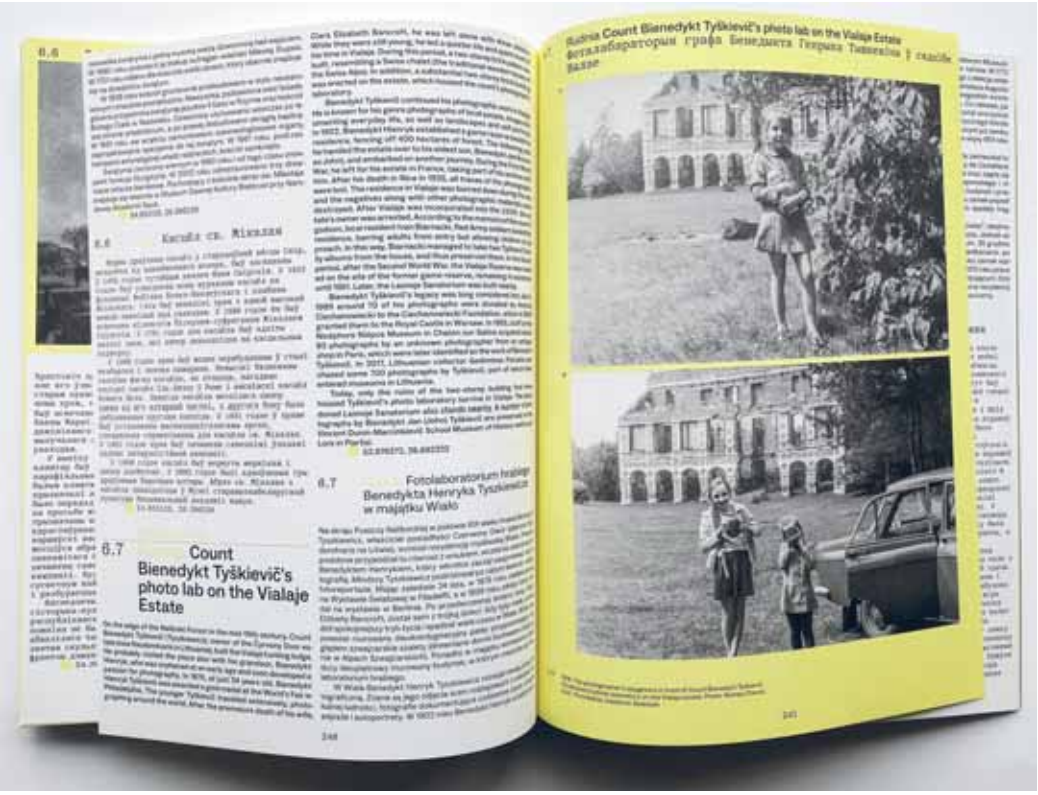

Sześć wazonów – Joanna Szpak-
-Ostachowska; tłumaczenie /
translation: Agata Jasińska

projekt graficzny / graphic design:
Olga Łacna
fotografie / photos:
Joanna Szpak-Ostachowska
przygotowanie zdjęć do druku / photo
prepres: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher:
**Joanna Szpak-Ostachowska,
Warszawa**
druk i oprawa / printing and binding:
Drukarnia ARGRAF, Warszawa
ISBN 978-83-974724-0-2

The Absolute Factory – Andrzej Wasilewski

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Alina Odren**
wydawca / publisher: **TRAFO Trafostacja Sztuki w Szczecinie**
współwydawca / co-publisher: **Akademia Sztuki w Szczecinie**
druk i oprawa / printing and binding: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
ISBN 978-83-974958-0-7 (TRAFO)
ISBN 978-83-67814-17-1 (ASz)

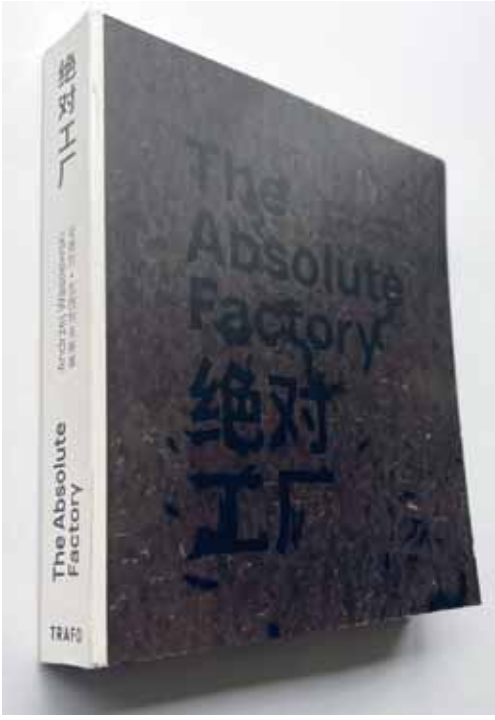

The Edge of the Vessel at the Height of My Mouth – Alicja Bielawska

projekt graficzny / graphic design: **Pilar Rojo, Stefan Lorenzutti**
pomysł i układ / concept and sequencing: **Stefan Lorenzutti**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Bored Wolves, Kraków**
druk bloku książki / interior printing: **Studio ASTEK MEDIA (+Sun Partner), Kraków**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia KNOW-HOW, Modlnica**
ISBN 978-83-68165-05-0

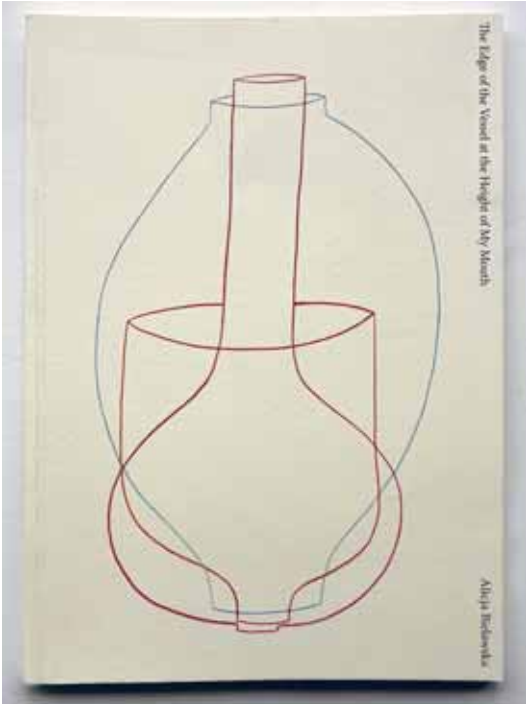

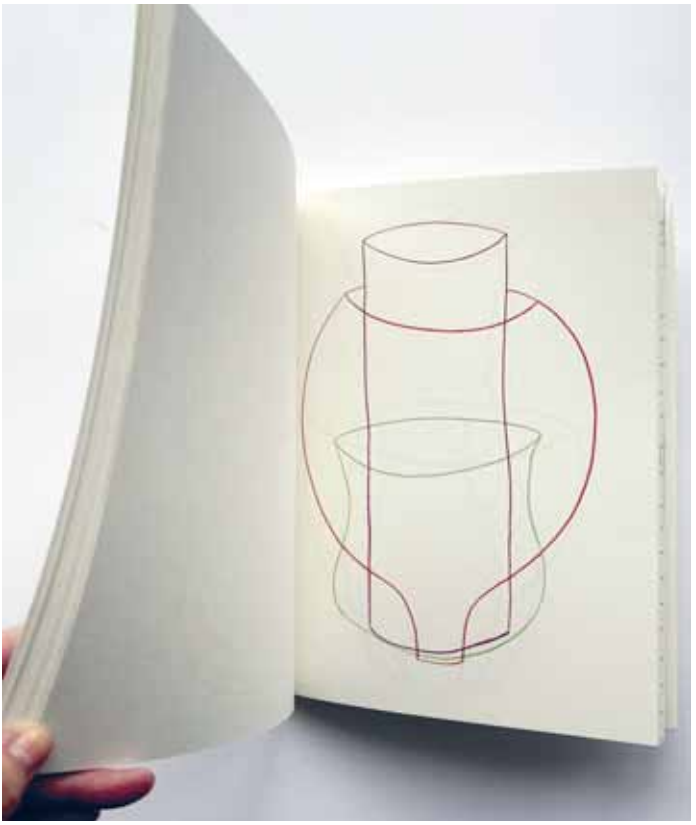

Ukryte znaczenia. Motyw wnętrz w sztuce polskiej od XIX do XXI wieku / Hidden Meanings: The Motif of Interiors in Polish Art from the 19th to the 21st Century – Agnieszka Bagińska, Anna Budzałek, Maria Gołąb, Aleksandra Krypczyk-De Barra, Jarosław Lubiak, Agnieszka Skalska; tłumaczenie / translation: Marcin Wawrzyńczak

projekt graficzny / graphic design: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Muzeum Narodowe w Poznaniu**
druk i oprawa / printing and bookbinding: Zakład **Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**

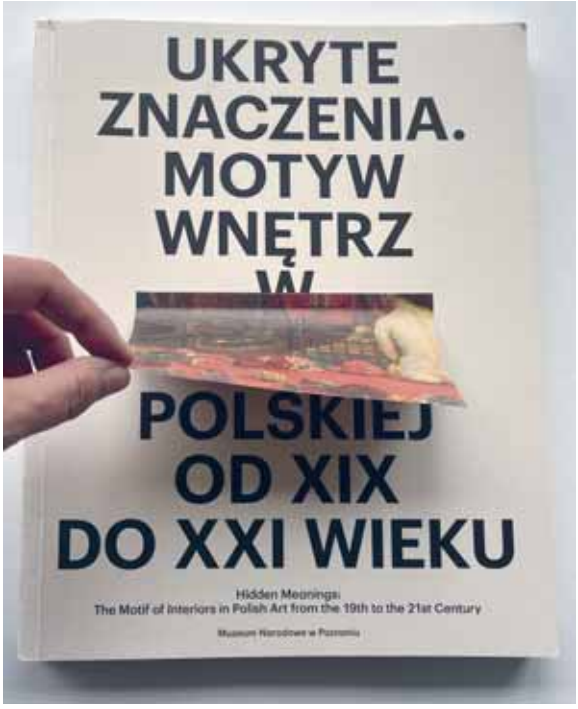

UpComing 2024. Wybrane Dyplomy ASP w Warszawie. After School club / UpComing 2024. Selected Degree Pieces of the Academy of Fine Arts in Warsaw. After School club – praca zbiorowa / edited volume

projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Zofka Kofta, Paulina Koleśnikowa**
prepress: **Albert Łukasiak**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia KLIMIUK, Warszawa**
ISBN 978-83-66835-86-3

Ziemia nie gubi. Jeńcy cywilni na Westerplatte (1939–1941) / The Soil Loses Nothing. Civilian prisoners of war at Westerplatte (1939–1941) – praca zbiorowa / edited volume

projekt graficzny / graphic design: **Barbara Bugalska**
wydawca / publisher: **Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia MISIURO, Gdańsk**
ISBN 978-83-65957-70-2

NOMINACJE / NOMINATIONS

Bałka – tłumaczenie / translation: Elżbieta Rodzeń-Leśniowska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Krzysztof Guzek**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-67028-44-8

***Dotyk natury* / Touch of Nature** – redakcja / edited by Marek Noniewicz, Karolina Leśnik-Patelczyk; tłumaczenie / translation: Krzysztof Drozdowski, Alicja Maciąg, Paweł Kula
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Katarzyna Tużylak-Kopytek**
wydawca / publisher: **Galeria Miejska BWA w Bydgoszczy**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia PERGAMA, Bydgoszcz**
ISBN 978-83-66742-46-8

Drogi do Jerozolimy – koncepcja katalogu i redakcja naukowa / catalogue concept and scholarly editing: Marcin Romeyko-Hurko, Aleksandra Sulikowska-Bełczowska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Diana Makulska / studio Podpunkt**
przygotowanie ilustracji do druku / illustrations prepress: **Jan Pająk / studio Podpunkt**
wydawca / publisher: **Muzeum Narodowe w Warszawie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-7100-504-6

Fenomenalny. Zdzisław Beksiński / The Phenomenal Zdzisław Beksiński – redakcja / edited by Aleksandra Szwedo
tłumaczenie / translation: Aleksandra Piasecka
projekt graficzny / graphic design: **Kuba Maria Mazurkiewicz**
wydawca / publisher: **Muzeum Narodowe we Wrocławiu**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-66788-53-4

Festiwal 1955. Święto młodości – pod redakcją / edited by Błażej Brzostek, Zofia Rojek
projekt graficzny, skład i ilustracje / graphic design, typesetting and illustrations: **Marta Konarzewska**
przygotowanie ilustracji do druku / illustrations prepress: **Karol Bagiński /FOTO-GRAFIKA**
wydawca / publisher: **Muzeum Warszawy**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-971849-9-2

Gorzko! Śluby i wesela 1975–1990 / Bitter! Weddings 1975–1990 – Władysław Nielipiński; tłumaczenie / translation: Konrad Baranowski (PL-EN), Michał Szalast (CZ-PL)
projekt graficzny / graphic design: **Andrzej Dobosz /dobosz.studio**
koncepcja książki, edycja zdjęć i digitalizacja negatywów / book concept, image editing and digitisation of negatives: **Mariusz Forecki**
skład i łamanie / typesetting and layout: **Dariusz Nowak**
wydawca / publisher: **Fundacja PIX.HOUSE, Poznań**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARTiS Poligrafia, Toruń**
ISBN 978-83-968764-9-2

Józef Łukomski. Idea. Kształt. Tworzywo / Józef Łukomski. Idea. Shape. Material – Tamara Woźniak-Książek; tłumaczenie / translation: Marcin Wawrzyńczak / Wydawnictwo Łuk Centaura;
projekt graficzny / graphic design:

Ryszard Bienert
wydawca / publisher: **Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-64653-58-2

Nietrwała powierzchnia zdarzeń – Agata Michałowska, Anna Orlikowska;
tłumaczenie /translation: Tom Anessi
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Ludwika Hawryszuk, Patrycja Żyżniewska / PEŁNIA.XYZ**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Naukowe Akademii Sztuki w Szczecinie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ZAPOL Sobczyk, Szczecin**
ISBN 978-83-67814-22-5

NowHere – Krzysztof Koszewski
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Agnieszka Prus**
przygotowanie zdjęć do druku / image prepress: **Tomasz Kubaczyk**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ARGRAF, Warszawa**
ISBN 978-83-972374-0-7

Oczy obrazu. Natalia Szostak – tekst / text: Agata Kiedrowicz
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Kaja Depta-Kleta**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuki w Szczecinie**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia MIROTKI Lucyna Roll, Mirotki**
ISBN 978-83-67814-23-2

Ogólnopolski Przegląd Sztuki Książki. II Wrocławskie Triennale – Magdalena Wosik-Bąk, Jakub Maciej Łubocki
projekt graficzny / graphic design: **Joanna Skrzypiec-Żuchowska**
wydawca / publisher: **Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu**
współwydawca / co-publisher: **Muzeum Narodowe we Wrocławiu**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ZAPOL, Szczecin**
ISBN 978-83-67584-53-1 (ASP)
ISBN 978-83-66788-61-9 (Muzeum)

Paderewski w karykaturze i rysunku satyrycznym: człowiek, artysta, polityk / Paderewski in caricatures and satirical drawings: the man, the artist and the politician – Magdalena Dziadek, Michał Jaczyński, Justyna (Szombara) Kica;
tłumaczenie /translation: John Comber
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Anna Nałęcka-Milach**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia AKAPIT, Lublin**
ISBN 978-83-68058-37-6

Piasek i błoto / ***Sand and Mud*** – tekst / text: Anna Hornik
edycja zdjęć i projekt graficzny / image editing and graphic design: **Anna Hornik, Marta Przybyło**
fotografie / photographs: **Anna Hornik**
wydawca / publisher: **Kolektyw Syreny i Glonojady, Skoczów**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia ENAF, Piastów**
ISBN 978-83-967335-0-4

Piersi królowej utoczone z drewna – redakcja / edited by Agata Cukierska, Paweł Wątroba
projekt graficzny, skład i łamanie / graphic design, layout and typesetting: **Patrycja Orzechowska**
wydawca / publisher: **Centrum Sztuki Współczesnej KRONIKA – filia Bytomskiego Centrum Kultury**

druk i oprawa / printing and bookbinding:
Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań
ISBN 978-83-919665-5-6

Reinterpretacje. Publikacja powarsztatowa –
praca zbiorowa / edited volume
sekwencja, projekt graficzny i skład /
sequencing, graphic design and typesetting:
Ania Nałęcka-Milach
wydawca / publisher: **Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia POLIGRAFUS Jacek Adamiak, Warszawa
ISBN 978-83-67682-67-1

Rok z Walserem. O filmie „Człowiek do wszystkiego" Wilhelma Sasnala –
redakcja / edited by Anka Sasnal, Agata Biskup;
tłumaczenie z języka niemieckiego / translation from German: Barbara Bruks, Zofia Sucharska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Agata Biskup**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ANKA, Kraków**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia SKLENIARZ, Kraków
ISBN 978-83-974120-0-2 (wersja polska)
ISBN 978-83-974120-1-9 (wersja angielska)

Sposoby widzenia. Kolekcja Muzeum Sztuki w Łodzi – redakcja / edited by Jakub Gawkowski, Paweł Polit, Katarzyna Różniak-Szabelska, Franciszek Smoręda; teksty / texts:
Daniel Muzyczuk i in. / Daniel Muzyczuk et al.;
współpraca redakcyjna / editorial cooperation:
Wanda Janakiewicz
projekt graficzny, skład i opracowanie zdjęć /
graphic design, typesetting and image editing:
Kaja Kusztra
wydawca / publisher: **Muzeum Sztuki w Łodzi**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-66696-66-2

SWAROŻYCE. Współczesna kobieca metaloplastyka – koncepcja katalogu / catalogue concept: Michalina Sablik, Magdalena Lazar;
tłumaczenie / translation: Marcin Wawrzyńczak
projekt graficzny / graphic design:
Karolina Pietrzyk i Tobias Wenig
wydawca / publisher: **Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice
ISBN 978-83-64653-50-6

Sztuki piękne w Gdańsku w długim XIX wieku –
praca zbiorowa, redakcja naukowa / edited volume and scholarly editing: Ewa Barylewska-Szymańska, Magdalena Mielnik; tłumaczenie / translation: Miłosz Wojtyna, Dorota Powirska
projekt graficzny i typograficzny / graphic and typographic design: **Anna Witkowska**
skład i łamanie / typesetting and layout:
Krzysztof Pałubicki / GRAFIKO
wydawca / publisher: **Muzeum Narodowe w Gdańsku**
współwydawca / co-publisher:
Muzeum Gdańska
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań
ISBN 978-83-66433-71-7 (MNG)
ISBN 978-83-9730193-5-5 (MG)

WAW. Miasto i ulice kobiet –
Maryna Tomaszewska
projekt graficzny i skład / graphic design and typesetting: **Martyna Wędzicka-Obuchowicz**
wydawca / publisher: **Dom Spotkań z Historią, Warszawa**
oprawa i wydruk okładki / bookbinding and cover printing: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-66068-58-2

Wojciech Fangor – tekst / text: Angelika Kuźniak;
tłumaczenie / translation: Magdalena Górska / ExLibro

opracowanie graficzne / graphic design:
Lech Majewski
wydawca / publisher: **Wydawnictwo BOSZ, Lesko**
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia PERFEKT, Warszawa
ISBN 978-83-7576-771-1

Życie królewskiego ogrodu – redakcja naukowa / scholarly editors:
Małgorzata Maria Grąbczewska, Izabela Kopania

opracowanie graficzne / graphic design:
Urszula Tofil / Syfon Studio
wydawca / publisher:
Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie
druk i oprawa / printing and bookbinding:
Drukarnia AKAPIT, Lublin
ISBN 978-83-67002-55-4

Dział VI. Inne (bibliofilskie, mapy, nuty itp.)

Section VI. Other (bibliophile editions, maps, scores, etc.)

NAGRODA / AWARD

Klub Dumas / El club Dumas – Arturo Pérez-Reverte; tłumaczenie /translation: Filip Łobodziński

projekt okładki i projekt typograficzny / cover and typographic design:
Mimi Wasilewska
wydawca / publisher: **Wydawnictwo ArtRage, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny SINDRUK, Opole**
ISBN 978-83-682956-20-7

Książka bibliofilska musi spełniać szereg wymogów: musi nie tylko być czytelna i piękna, ale powinna jeszcze posiadać to „coś", co czyni ją unikalną, wartą wyeksponowania w sposób szczególny. Projektantka tomu *Klub Dumas* Arturo Péreza-Reverte, Mimi Wasilewska spełnia wszystkie te wymagania, ale najważniejsze jest to, że jej projekt podąża za książką, doskonale wpisując się w jej mrok, ambiwalencję i zagadkowość. Jest to tom wybitnie elegancki, kolekcjonerski. Dołączone do niego karty, wzorowane na Wielkich Arkanach Tarota Marsylskiego, dodatkowo inspirują do podjęcia gry z książką i włączenia się w bieg jej narracji z innym niż zazwyczaj rodzajem zaangażowania.
Ten czarny, elegancki tom, w którym każdy element został dokładnie przemyślany, zaś wszystkie wykorzystane materiały charakteryzują się szlachetnością, będzie bez wątpienia mógł stanowić upragnioną perłę najbardziej wyrafinowanych księgozbiorów.
K.K.

A bibliophile edition must meet a number of demands: it must not only be legible and beautiful, but should also possess that elusive "something" which makes it unique, worthy of being displayed in a particular way.
In her design for Arturo Pérez--Reverte's *The Dumas Club*, Mimi Wasilewska fulfils all these requirements. Yet what matters most is that her design follows the book itself, perfectly attuning itself to its darkness, ambiguity and sense of enigma. This is an exceptionally elegant, collectible volume. The accompanying cards, modelled on the Major Arcana of the Tarot of Marseilles, further invite the reader to enter into a game with the book and to take part in the course of its narrative with a different kind of engagement than usual. This black, elegant volume, in which every element has been carefully considered and all the materials used are distinguished by their nobility, will undoubtedly become a coveted jewel in the most refined private libraries.
K.K.

VIC. ET VIR.

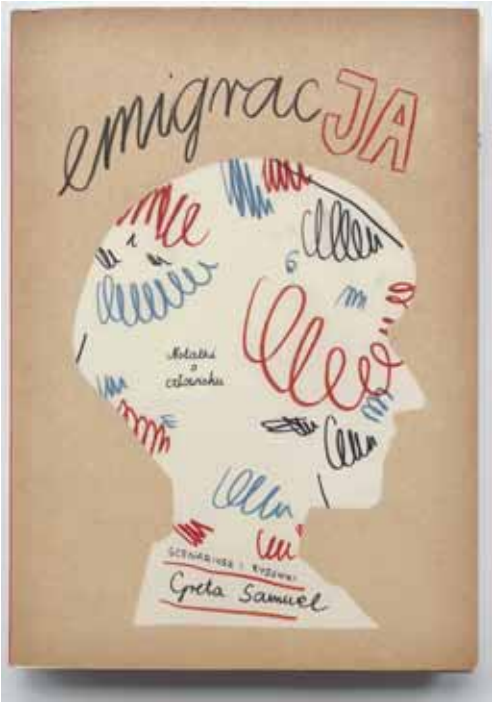

WYRÓŻNIENIA / DISTINCTIONS

emigracJA. Notatki o człowieku – Greta Samuel

scenariusz, rysunki, projekt artystyczny okładki i skład / script, artwork, cover artwork and lettering: **Greta Samuel**
wydawca / publisher: **Fundacja Nowej Kultury BĘC ZMIANA, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia READ ME, Łódź**
ISBN 978-83-66082-29-8

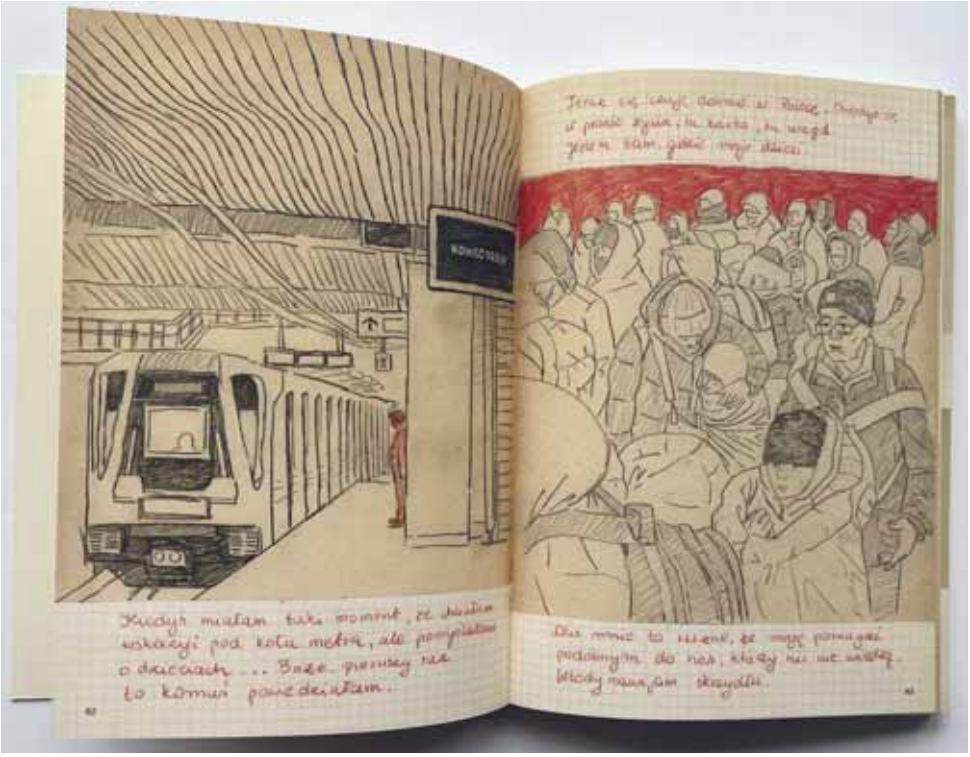

Fryderyk Chopin. Polonez f-moll [op. 71 nr 3] WN 12 /
Fryderyk Chopin. Polonaise in F MINOR [OP. 71 NO 3] WN 12 –
Piotr Wojciechowski

projekt graficzny / graphic design: **Grzegorz Laszuk**
skład / typesetting: **Anna Hegman**
wydawca / publisher: **Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Drukarnia Wydawnictwa Bernardinum, Pelplin**
ISBN 978-83-68058-60-4

Kodeks Krasińskich. Edycja wykonawcza z esejami i komentarzem krytycznym / Codex Krasińskich. A Performer's Edition with Essays and a Critical Commentary – Agnieszka Budzińska-Bennett, Marc Lewon

projekt graficzny okładki, wnętrza, skład i łamanie / cover and graphic design and typesetting: **Marcin Hernas**
projekt graficzny stron nutowych i skład treści muzycznych / graphic design of the notated pages and music engraving: **Emil Wojtacki**
projekt inicjałów / initial letters design: **Jan Estrada-Osmycki**
wydawca / publisher: **Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków**
współpraca / cooperation: **Instytut Adama Mickiewicza, Warszawa**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny GRAFIT, Kraków**
ISBN 978-83-0-2740-3900-4

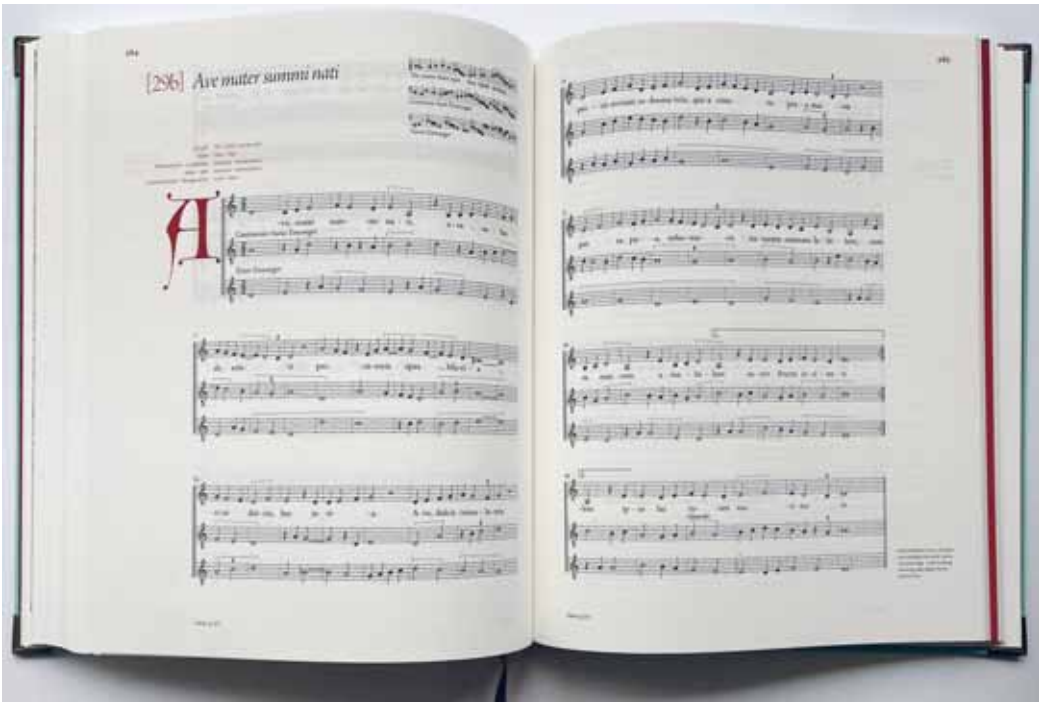

Małgorzata Mirga-Tas „Saworo, Saworo, Saworo” – Małgorzata Mirga-Tas, Wojciech Szymański

projekt graficzny / graphic design:
Agata Biskup
zdjęcia / photographs:
Daniel Rumiancew, Jakub Celej
wydawca / publisher: **Instytut Adama Mickiewicza, Warszawa**
druk publikacji / publication printing:
Drukarnia SKLENIARZ, Kraków
oprawa / bookbinding:
Introligatornia ZET, Kraków
ISBN 978-83-60263-77-8

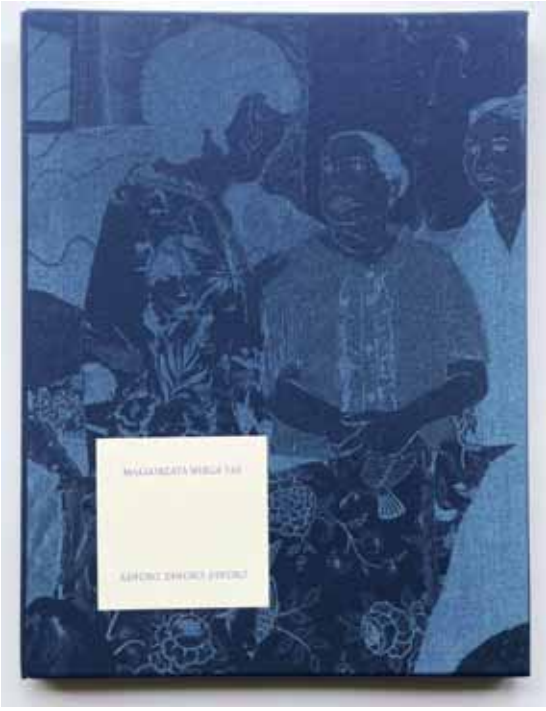

Plan sytuacyjny Gdańska. Daniel Buhse 1866-1869. Faksymile czystorysu – Jarosław Zulewski; tłumaczenie / translation: Wojciech Chmielewski

opracowanie graficzne / graphic design: **Jarosław Zulewski**
wydawca / publisher: **Urząd Miejski w Gdańsku, Biuro Architekta Miasta**
oprawa (teczki) i druk książeczki / binding of the map portfolio and printing of the booklet: **Pracownia Introligatorska Władysław Chumowicz, Gdańsk**
druk map / map printing: **Drukarnia APS Adam Palicki, Gdańsk**
ISBN 978-83-973708-6-9

Plan Warszawy 1942-1944 – redakcja / edited by Jacek Leociak, Paweł E. Weszpiński

projekt graficzny, opracowanie ilustracji, skład i przygotowanie do druku / graphic and illustrations design, typesetting and prepress: **Anna Piwowar**
opracowanie ilustracji / illustrations preparation: **Eliza Kowalska-Małek**
wydawca / publisher: **Muzeum Warszawy**
druk i oprawa / printing and bookbinding: **Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań**
ISBN 978-83-976374-0-5

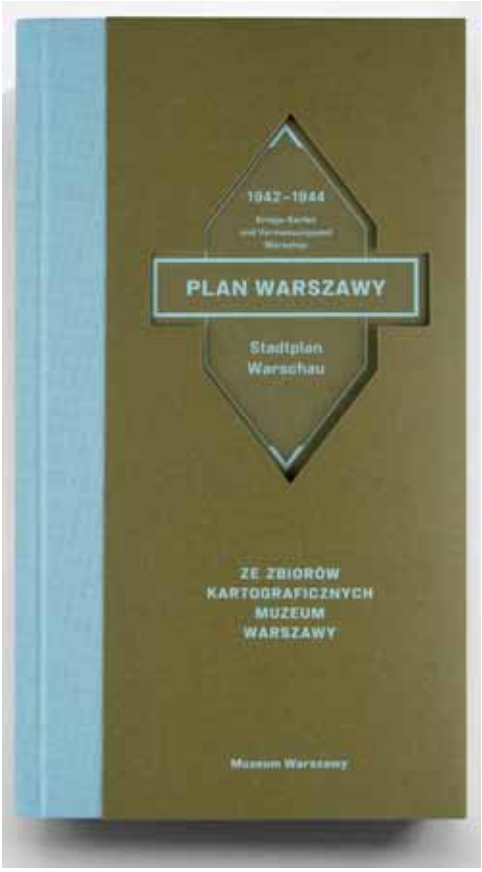

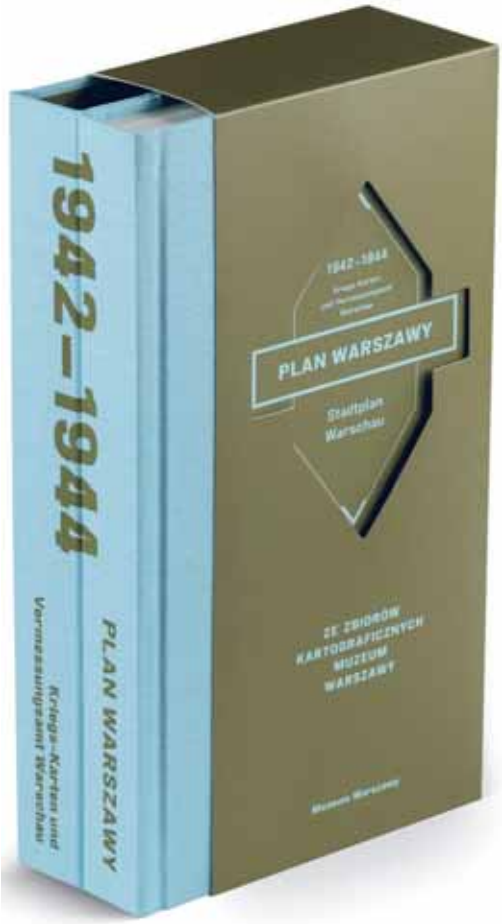

NOMINACJA / NOMINATION

15 lat Akademii Sztuki w Szczecinie – praca zbiorowa, redakcja / collective work, edited by Kinga Konieczna; tłumaczenie /translation: Andrzej Wojtasik
projekt graficzny / graphic design: **Ryszard Bienert**
wydawca / publisher: **Wydawnictwo Akademii Sztuki w Szczecinie**
druk / printing: **Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice**
etui / slipcase: **PROGRAF Anna Nowicka, Suchy Las / k. Poznania**
ISBN 978-83-67814-29-4

Ponadto jury przyznało / Further, the jury awarded

NAGRODĘ HONOROWĄ / HONORARY AWARD

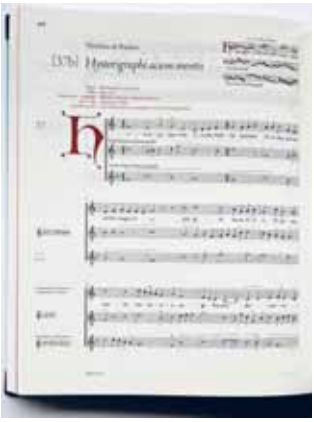

EMILOWI WOJTACKIEMU
za skład muzycznych notacji: średniowiecznej i współczesnej, marginalnych komentarzy tekstowych i nutowych oraz umiejętne zastosowanie w nutach koloru jako wyróżnień w książce Agnieszki Budzińskiej-Bennett i Marca Lewona *Kodeks Krasińskich, Edycja wykonawcza z esejami i komentarzem krytycznym* Polskiego Wydawnictwa Muzycznego, Kraków 2025

To EMIL WOJTACKI
for the music engraving of the medieval and contemporary notation, including marginal textual and musical annotations, and for the skilful use of colour as a system of emphasis throughout the notated sections of Agnieszka Budzińska-Bennett and Marc Lewon's *Kodeks Krasińskich. A Performer's Edition with Essays* and a *Critical Commentary,* published by PWM Edition Kraków, 2025.

Wydawcy nagrodzonych i wyróżnionych pozycji otrzymują dyplomy honorowe, zaś drukarnie listy gratulacyjne. Twórcom opracowań edytorsko-artystycznych przyznawane są dyplomy i nagrody finansowe.

The publishers of the awarded and distinguished titles receive honorary diplomas, while the printing houses receive letters of congratulations. The creators of the editorial and artistic designs are presented with diplomas and financial awards.

JURY / THE JURY

Przewodnicząca / Chairwoman of the Jury

Fot. / photo: Rafał Latoszek

Dr **Katarzyna Kasia** – filozofka, publicystka. Stypendystka Fundacji Kościuszkowskiej na Uniwersytecie w Princeton (USA). Pracuje w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na Wydziale Badań Artystycznych i Studiów Kuratorskich. Autorka esejów i książek, tłumaczka tekstów włoskich filozofów. Członkini grupy eksperckiej Team Europe Direct i kolektywu artystycznego Kanał Polska. Współtwórczyni i prowadząca program *Kwiatki polskie* w TVP info. Współprowadziła czwartkowe poranki w Radiu Nowy Świat, współtworzy podcasty *Poszukiwacze politycznego złota* i *Filozofia jest dla dziewczyn*. Pisze felietony dla tygodnika Newsweek Polska i miesięcznika „Pani". Warszawianka roku 2023, w 2024 roku wyróżniona nagrodą im. Mariusza Waltera w kategorii osobowość medialna, Mistrzyni Mowy Polskiej.

Dr **Katarzyna Kasia**, philosopher and columnist. She was a Kościuszko Foundation Fellow at Princeton University, USA. She works at the Academy of Fine Arts in Warsaw, in the Faculty of Artistic Research and Curatorial Studies. She is the author of essays and books, and a translator of works by Italian philosophers.
She is a member of the Team Europe Direct expert group and of the artistic collective Kanał Polska. She co-created and presents the programme *Kwiatki polskie* on TVP Info. She co-hosted Thursday morning broadcasts on Radio Nowy Świat, and co-creates the podcasts *Poszukiwacze politycznego złota* and *Filozofia jest dla dziewczyn*. She writes columns for the weekly *Newsweek Polska* and the monthly *Pani*.
She was named Warsaw Woman of the Year in 2023; in 2024, she received the Mariusz Walter Award in the Media Personality category. She is also a laureate of the Master of Polish Speech title.

Fot. / photo: Zuzanna Gąsiorowska

Pozostałe członkinie i członkowie jury / Other jury members:

Zosia Dzierżawska – ilustratorka i prezeska Stowarzyszenia Polskich Ilustratorek i Ilustratorów. Ilustruje książki dla dzieci, rysuje do prasy, jest też autorką i rysowniczką komiksów.

Współpracuje z wydawnictwami w Polsce i na świecie, współzakładała mediolańskie studio ilustracji Armadillo. Jej ilustracje były dwukrotnie wyróżniane na targach książki w Bolonii oraz przez Society of Illustrators w Nowym Jorku. Mieszka w Warszawie.

Zosia Dzierżawska is an illustrator and President of the Polish Association of Female and Male Illustrators. She illustrates children's books, contributes drawings to the press, and is also an author and comics artist.
She works with publishing houses in Poland and internationally, and co-founded Armadillo, an illustration studio in Milan. Her illustrations have twice received distinctions at the Bologna Children's Book Fair and have also been recognised by the Society of Illustrators in New York.She lives in Warsaw.

Fot. / photo: Artur Frankowski

Magdalena Frankowska – projektantka graficzna, artystka wizualna, kuratorka. Współzałożycielka Fontarte, studia projektowo-artystycznego oraz niezależnego wydawnictwa działającego na styku sztuki i projektowania. Absolwentka historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim oraz studiów podyplomowych z zakresu public relations w Polskiej Akademii Nauk. Od 2018 roku prowadzi wykłady z historii typografii i projektowania graficznego w Instytucie Sztuki PAN. Współautorka książki *Henryk Berlewi.*
Jej prace znajdują się w kolekcjach m.in. Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Muzeum Narodowego w Poznaniu, Instituto Tomie Ohtake w São Paulo i Muzeum Plakatu w Wilanowie.
Kuratorka wystaw poświęconych współczesnemu polskiemu projektowaniu graficznemu w Brukseli, New Delhi, La Paz, Szanghaju, Tokio, Seulu i São Paulo.
Członkini Zarządu STGU (2007–2011) oraz Rady Programowej Międzynarodowego Biennale Plakatu w Warszawie (2013–2017). Komisarka konkursu PTWK *Najpiękniejsze Polskie Książki*. Wyróżniona brązowym medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis".

Magdalena Frankowska is a graphic designer, visual artist, curator. Co-founder of Fontarte, a design and art studio and independent publishing house operating at the intersection of art and design. She graduated in art history from the University of Warsaw and completed postgraduate studies in public rela-

tions at the Polish Academy of Sciences. Since 2018, she has lectured on the history of typography and graphic design at the Institute of Art of the Polish Academy of Sciences. She is the co-author of the book *Henryk Berlewi*.
Her works are held in collections including those of the Museum of Modern Art in Warsaw, the National Museum in Poznań, Instituto Tomie Ohtake in São Paulo and the Poster Museum in Wilanów.
She has curated exhibitions devoted to contemporary Polish graphic design in Brussels, New Delhi, La Paz, Shanghai, Tokyo, Seoul and São Paulo.
She was a member of the Board of the STGU, the Association of Applied Graphic Designers, from 2007 to 2011, and of the Programme Council of the International Poster Biennale in Warsaw from 2013 to 2017. Commissioner of the PTWK *Most Beautiful Polish Books* competition. Awarded the Bronze Medal for Merit to Culture, Gloria Artis.

Dr **Aleksandra Kot** – projektantka specjalizująca się w typografii, projektowaniu książek oraz formach przestrzennych. Traktuje typografię jako proces i zdarzenie wynikające z relacji języka, materii i przestrzeni, realizując prace o zróżnicowanej skali – od obiektów książkowych po instalacje wielkoformatowe.
Jest absolwentką Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od ponad dziesięciu lat pracuje na macierzystym wydziale, gdzie obecnie prowadzi pracownię typografii na studiach stacjonarnych oraz projektowania graficznego na studiach niestacjonarnych. Równolegle prowadzi warsztaty i wykłady we współpracy z uczelniami artystycznymi oraz instytucjami kultury w kraju i za granicą.
Jako prelegentka brała udział w międzynarodowych konferencjach i wydarzeniach typograficzno-projektowych, m.in. na ATypI oraz DJAD Designers Assemble Coimbatore. Prezentowała swoje prace na międzynarodowych targach książki artystycznej, m.in. w Lipsku i Wiedniu, a także podczas wydarzeń organizowanych przez instytucje takie jak Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski.
Tworzyła projekty w przestrzeni publicznej, w tym identyfikację wizualną dla Kina Iluzjon, współtworzyła instalację *Zachowajmy ich w pamięci* dla Muzeum Powstania Warszawskiego, a także prezentowała autorskie instalacje artystyczne, m.in. *act.*, *scratch* oraz *echo*.

Fot. / photo: Filip Czernikiewicz

W swojej praktyce łączy projektowanie i dydaktykę, traktując książkę jako obiekt i medium o wielu wymiarach.

Dr **Aleksandra Kot** is a designer specialising in typography, book design and spatial forms. She approaches typography as a process and an event arising from the relationships between language, matter and space, creating works on a variety of scales, from book objects to large-format installations.
She is a graduate of the Faculty of Graphic Arts at the Academy of Fine Arts in Warsaw. For over ten years she has worked at her alma mater, where she currently runs typography studios for full-time students and graphic design studios for part-time students. In parallel, she conducts workshops and lectures in collaboration with art academies and cultural institutions in Poland and abroad.
As a speaker, she has taken part in international conferences and events devoted to typography and design, including ATypI and DJAD Designers Assemble Coimbatore. She has presented her work at international art book fairs, including those in Leipzig and Vienna, as well as during events organised by institutions such as the Ujazdowski Castle Centre for Contemporary Art.
She has created projects in public space, including the visual identity for Kino Iluzjon, co-created the installation *Let Us Keep Them in Memory* for the Warsaw Rising Museum, and presented her own artistic installations, including *act.*, *scratch* and *echo*.
In her practice, she combines design and teaching, treating the book as an object and a multidimensional medium.

Fot. / photo: Szymon Jędrys

Dr hab. **Zofia Oslislo-Piekarska**, prof. ASP – projektantka i typografka, edukatorka oraz badaczka o różnorodnym doświadczeniu. Posiada tytuł magistra w dziedzinie projektowania krojów pisma na University of Reading, a także dyplomy z grafiki projektowej na Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach oraz z kulturoznawstwa na Uniwersytecie Śląskim. Od 2009 roku pracuje w Pracowni Typografii ASP w Katowicach. Specjalizuje się w projektowaniu książek i krojów pisma, jej badania koncentrują się na typografii inkluzywnej i specyfice języka polskiego – w ramach tych dziedzin realizuje projekty takie jak *The Insects Project* czy *Exploring Inclusive Approaches to Handwriting Instruction*.

Dr hab. **Zofia Oslislo-Piekarska**, professor at the Academy of Fine Arts and Design in Katowice is a graphic and type designer, typographer, educator and researcher with a diverse background. She holds a Master's degree in Typeface Design from the University of Reading, as well as degrees in Graphic Design from the Academy of Fine Arts and Design in Katowice and in Cultural Studies from the University of Silesia.
Since 2009, she has worked in the Typography Studio at the Academy of Fine Arts and Design in Katowice, where she teaches typography and typeface design. She specialises in book design and typeface design, while her research focuses on inclusive typography and the specificities of the Polish language. Within these areas, she has developed and collaborated on projects including *The Insects Project: Problems of Diacritic Design for Central European Languages* and *Exploring Inclusive Approaches to Handwriting Instruction*.

Filip Pągowski – artysta grafik, projektant. Studiował malarstwo, a następnie projektowanie plakatów i ilustrację na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W latach 1980–2010 mieszkał i pracował w Nowym Jorku.
W latach 80. i 90. ilustracje Pągowskiego pojawiały się na okładkach książek oraz w czołowych gazetach i magazynach, w tym „The New York Times", „National Post", „Flaunt" i „Random House". W 1992 roku Pągowski rozpoczął długotrwałą współpracę z magazynem „The New Yorker", tworząc ilustracje, liternictwo i logotypy dla różnych sekcji magazynu. Od 1999 współpracuje z japońskim domem mody Comme des Garçons i jego założycielką Rei Kawakubo projektując m.in. dla ich linii BLACK. W 2002 stworzył logo w kształcie serca dla linii PLAY.
Pozostaje wierny tradycyjnemu warsztatowi opartemu o odręczny rysunek. Charakterystyczne zamiłowanie do tuszu, dynamicznej czarnej linii oraz niechęć do uniformizujących mód graficznych stały się jego cechami rozpoznawczymi.
Do jego klientów należą m.in: Barneys New York, „Le Monde", Drake, IKEA, District Vision, Moncler, GU (UNIQLO), Nike, Samsonite, Paris St. Germain, Völkl.

Fot. / photo: Agnieszka Szewczyk

Filip Pągowski is a graphic artist and designer. He studied painting, followed by poster design and illustration, at the Academy of Fine Arts in Warsaw. From 1980 to 2010, he lived and worked in New York.

In the 1980s and 1990s, Pągowski's illustrations appeared on book covers and in leading newspapers and magazines, including "The New York Times", "National Post" and "Flaunt", as well as in publications by "Random House". In 1992, he began a long-standing collaboration with "The New Yorker", creating illustrations, lettering and logotypes for various sections of the magazine. Since 1999, he has collaborated with the Japanese fashion house Comme des Garçons and its founder, Rei Kawakubo, designing, among other things, for the BLACK line. In 2002, he created the heart-shaped logo for the PLAY line.
He remains committed to a traditional practice rooted in hand drawing. His distinctive love of ink, dynamic black linework and resistance to homogenising graphic trends have become his hallmarks.
His clients include Barneys New York, "Le Monde", Drake, IKEA, District Vision, Moncler, GU (UNIQLO), Nike, Samsonite, Paris Saint-Germain and Völkl.

Fot. / photo: Łukasz Dąbrowski

Andrzej Tomaszewski – poligraf, typograf, redaktor. Studiował bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Warszawskim i Wrocławskim (1970–1974). Asystent, później technolog (1973–1977), a potem grafik (2009–2014) w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Przemysłu Poligraficznego w Warszawie. Type designer w Apple Computer IMC Poland oraz w Publishing Institute (1992–2000).
Autor ponad 300 artykułów w prasie poligraficzno-wydawniczej, bibliologicznej oraz w internecie. W różnym czasie w kolegiach redakcyjnych czasopism, m.in.: „Poligrafika", „Wydawca", „Images", „Acta Poligraphica".
Napisał dziesięć książek, m.in.: *Leksykon pism drukarskich* (1996) i *Architektura książki* (2018). Współautor *Angielsko-polskiego leksykonu terminów poligraficznych* (2013) oraz *Poligrafia – sztuka, techniki, technologie* (2021).
Ponad 290 opracowań graficznych książek i czasopism. Indywidualne wystawy typografii (2008–2019) w Krakowie, Warszawie, Katowicach, Gdańsku, Wrocławiu.
Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek. W 2025 nagrodzony złotym medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis".

Andrzej Tomaszewski – print specialist, typographer, editor. Studied library science at the Universities of Warsaw and Wrocław (1970–1974). Assistant, then technologist (1973–1977), and

then graphic designer – (2009–2014) at the Research and Development Centre for the Printing Industry in Warsaw. Type designer at Apple Computer IMC Poland and the Publishing Institute (1992–2000).
Author of more than 300 articles in the printing and publishing, bibliological press and on the Internet. At various times on the editorial boards of journals including: "Poligrafika", "Wydawca", "Images", "Acta Poligraphica".
He has written ten books, including: *A Lexicon of Printing Typefaces* (1996) and *Architecture of the Book* (2018). Co-author of the *English-Polish lexicon of printing terms* (2013) and *Polygraphy – art, techniques, technologies* (2021).
More than 290 graphic designs for books and magazines. Individual typography exhibitions (2008–2019) in Krakow, Warsaw, Katowice, Gdansk, Wroclaw.
Vice-President of the Polish Association of Book Publishers. In 2025, he was awarded the Gold Medal for Merit to Culture, Gloria Artis.

Anna Wandzel-Gubańska – pisarka, eseistka, antropolożka, matka. Autorka zbioru esejów *Sztuka przetrwania* wydanego w 2025 nakładem Karakteru. Współpracowniczka „Dwutygodnika", „Miesięcznika Znak", „OKO.press", „Przekroju" i „Zwykłego życia". W 2024 roku otrzymała stypendium m.st. Warszawy w dziedzinie literatury oraz uczestniczyła w rezydencji artystycznej *Wspólne pole* w Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie. Pisze o zmianach klimatu, kulisach polskiej kultury, niewidzialnej pracy opiekuńczej oraz o miejskich chaszczach, chwastach i roślinach ruderalnych. Od 2022 roku należy do Spółdzielczej Farmy Miejskiej MOST na Siekierkach, gdzie razem z innymi próbuje uprawiać przyszłość u gruntu. W 2026 roku weszła w skład rady programowej Art Inkubatora Goyki 3 w Sopocie.

Fot. / photo: Gosia Kępa

Anna Wandzel-Gubańska is a writer, essayist, anthropologist and mother. She is the author of the essay collection *Sztuka przetrwania*, published by Karakter in 2025.
She contributes to "Dwutygodnik", "Miesięcznik Znak", "OKO.press", "Przekrój" and "Zwykłe Życie". In 2024, she received a literary scholarship from the City of Warsaw and took part in the *Wspólne pole* artistic residency at the Ujazdowski Castle Centre for Contemporary Art in Warsaw.

She writes about climate change, the behind-the-scenes realities of Polish culture, invisible care work, and urban thickets, weeds and ruderal plants. Since 2022, she has been a member of the MOST Cooperative Urban Farm in Siekierki, where, together with others, she has been trying to cultivate the future from the ground up.
In 2026, she joined the Programme Board of the Goyki 3 Art Inkubator in Sopot.

Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Warszawie
tradycyjnie przyznało **NAGRODY HONOROWE**

The Society of Polish Bibliophiles in Warsaw has traditionally presented its **HONORARY AWARDS**

Dyplomy otrzymują / Diplomas are awarded to:

Krzysztof Rumowski
Za koncepcję graficzną, projekt i opracowanie typograficzne książki Jerzego Giedroycia *Autobiografia na cztery ręce*, przy współpracy Andrzeja Peciaka i Amadeusza Targońskiego. Wydawca**:** Instytut Europy Środkowej, współwydawca: Instytut Literacki Kultura; druk i oprawa: Drukarnia AKAPIT, Lublin 2025

For the graphic concept, design and typographic treatment of Jerzy Giedroyc's *Autobiografia na cztery ręce*, in collaboration with Andrzej Peciak and Amadeusz Targoński. Publisher: Institute of Central Europe; co-publisher: Instytut Literacki Kultura; printing and bookbinding: Drukarnia AKAPIT, Lublin, 2025.

Anna Wieluńska
Za pomysł, projekt graficzny i wydanie karakterem Hieronymus książki *Day, ut ia pobrusa a ti poziwai.* Druk i oprawa: Drukarnia KLIMIUK, Warszawa 2025.

For the concept, graphic design and publication, set in Hieronymus, of the book *Day, ut ia pobrusa a ti poziwai*. Printing and bookbinding: Drukarnia KLIMIUK, Warsaw, 2025.

Ryszard Bienert

Za projekt okładki, układ typograficzny i skład albumu Barbary Pospiesznej *Zaproście mnie do stołu... Porcelana polska z manufaktur w Korcu i Baranówce na Wołyniu w zbiorach Muzeum Zamkowego w Malborku*. Wydawca: Muzeum Zamkowe w Malborku. Druk i oprawa: Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice 2025.

For the cover design, typographic layout and typesetting of Barbara Pospieszna's album *Zaproście mnie do stołu... Porcelana polska z manufaktur w Korcu i Baranówce na Wołyniu w zbiorach Muzeum Zamkowego w Malborku*. Publisher: Malbork Castle Museum. Printing and bookbinding: Drukarnia DRUKMANIA Natalia Łuczak Krystian Łuczak, Daszewice, 2025.

Hanna Dudkowiak

Za projekt graficzny i skład książki Łukasza Kozaka *JAM POSEŁKINI JEGO. Język i emocje polskiego średniowiecza*. Wydawca: Biblioteka Narodowa, Warszawa. Druk i oprawa: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań 2025.

For the graphic design and typesetting of Łukasz Kozak's *JAM POSEŁKINI JEGO. Język i emocje polskiego średniowiecza*. Publisher: National Library, Warsaw. Printing and bookbinding: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań, 2025.

Prezes
Rafał Skąpski

Wiceprezesi
Jacek Oryl
Andrzej Tomaszewski

Sekretarz Generalny
Antoni Szperlich

Skarbnik
Agnieszka Dziewulska

Członkinie
Magdalena Frankowska
Renata Włostowska

Prezes Ośrodka Poznańskiego
Katarzyna Kamińska

Dyrektor Biura PTWK
Maria Kuisz

POLSKIE TOWARZYSTWO WYDAWCÓW KSIĄŻEK

Polskie Towarzystwo Wydawców Książek (PTWK) ma już ponad stuletnią tradycję. Działa od 1921 roku (z przerwą w latach 1950–1956, gdy w okresie stalinowskim zostało rozwiązane). Jest stowarzyszeniem zawodowo-twórczym zrzeszającym wydawców, redaktorów, typografów i grafików pracujących dla książki.
Celem PTWK jest doskonalenie sztuki edytorskiej w Polsce i promocja książki polskiej oraz jej twórców w kraju i zagranicą. PTWK zrzesza członków indywidualnych oraz członków wspierających (wydawnictwa).
Prowadzi działalność szkoleniową w ramach STUDIUM PTWK (kursy redakcji merytorycznej, technicznej, dla redaktorów prowadzących, korekty, z kultury języka polskiego, tłumaczenia literackiego z różnych języków itp.).
Jest partnerem Poznańskich Targów Książki (dawniej organizator Poznańskich Spotkań Targowych *Książka dla Dzieci, Młodzieży i Rodziców*), Poznańskich Kwadransów Ratuszowych oraz współorganizatorem Poznańskich Targów Książki Naukowej i Popularno-naukowej.
Organizuje różnego typu konkursy. Najbardziej znany jest *Najpiękniejsze Książki Roku* (poprzednio, a od 2022 roku pn. *Najpiękniejsze Polskie Książki* [roku...]) organizowany od 1957 roku. Ponadto organizuje Konkurs Literacki (od 1992 roku, ma charakter biennale) oraz Konkurs im. Leona Marszałka promujący badania nad edytorstwem.
Najstarszą nagrodą PTWK jest nagroda dla młodych twórców, zainicjowana w 1925 roku. Wówczas jej laureatami zostali Jarosław Iwaszkiewicz, Maria Dąbrowska, Jan Lechoń i Kazimierz Wierzyński. Tę przedwojenną nagrodę reaktywowało PTWK w 1958 roku, otrzymał ją wówczas Marek Hłasko.
W 1994 roku PTWK nagrodziło Olgę Tokarczuk, wówczas debiutantkę. Jej kontynuacją był do niedawna Konkurs Literacki PTWK.
Od 1996 roku PTWK przyznaje Nagrodę Wydawców, a od 1998 NAGRODĘ WYDAWCÓW I KSIĘGARZY (wspólnie ze Stowarzyszeniem Księgarzy Polskich) przeznaczoną dla twórców najwybitniejszych za całokształt twórczości. Jej laureatami byli m.in.: ks. prof. Józef Tischner, Gustaw Herling-Grudziński, Norman Davies, Ryszard Kapuściński oraz Wojciech Jagielski.
Od 2008 roku PTWK jest organizatorem Nagrody Sezonu

Wydawniczo-Księgarskiego IKAR. Nagrody wręczane są podczas Targów Książki w Warszawie.
W dorobku wydawniczym PTWK ważne miejsce zajmuje seria „Biblioteka Wydawcy" w ramach której wychodził pierwszy polski periodyk poświęcony edytorstwu „Editor" (wydawany pod redakcją Leona Marszałka). PTWK zainicjowało też przygotowaną przy udziale kilkunastu ośrodków naukowych *Bibliografię niepublikowanych prac poświęconych historii polskiego ruchu wydawniczego* pod redakcją prof. Marianny Mlekickiej. Patronuje gromadzeniu haseł do publikacji *Kto jest kim w polskim świecie książki* (publikacja comiesięczna na łamach „Wydawcy" od 2000 roku).
PTWK działa w Komisjach: Szkoleniowej i Historycznej oraz w kołach grupujących pracowników poszczególnych wydawnictw, bądź członków indywidualnych. Towarzystwo zrzesza również członków prawnych. Bieżącą działalność Towarzystwa koordynuje Biuro PTWK. Głównymi ośrodkami działalności PTWK jest Warszawa i Poznań.
Szczególnie zasłużonym dla ruchu wydawniczego i upowszechniania polskiej książki Towarzystwo przyznaje Honorową Odznakę PTWK oraz Medal Pamiątkowy PTWK.

PTWK za swoją działalność uhonorowane zostało:
Złotym Medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis, **Medalem Senatu RP** oraz wyróżnieniem **Zasłużony dla Warszawy**

The board members:

President
Rafał Skąpski

Vice-Presidents
Jacek Oryl
Andrzej Tomaszewski

Secretary General
Antoni Szperlich

Treasurer
Agnieszka Dziewulska

Members
Magdalena Frankowska
Renata Włostowska

Poznań Chapter President
Katarzyna Kamińska

PTWK Office Director
Maria Kuisz

POLISH ASSOCIATION OF BOOK PUBLISHERS

(Polish abbreviation: PTWK)

The Polish Association of Book Publishers has a tradition going back more than one hundred years. It has been active since 1921, with a break from 1950 to 1956, when it was dissolved during the Stalinist period. It is a professional and creative association bringing together publishers, editors, typographers and graphic designers working in the service of the book.
The aim of PTWK is to advance the art of book editing and publishing in Poland, and to promote Polish books and their creators both in Poland and abroad. PTWK brings together individual members as well as supporting members, including publishing houses.

It conducts educational activity through the PTWK Study Programme, offering courses in substantive editing, technical editing, commissioning editing, proofreading, Polish language culture, literary translation from various languages, and related fields.
PTWK is a partner of the Poznań Book Fair, formerly the organiser of the Poznań Fair Meetings: *Books for Children, Young People and Parents*; of the Poznań Town Hall Quarter-Hours; and a co-organiser of the Poznań Fair of Academic and Popular-Science Books.
It organises various competitions. The best known is *The Most Beautiful Books of the Year*, previously held under that title and, since 2022, under the name *The Most Beautiful Polish Books* [of the Year...], organised since 1957. PTWK also organises the Literary Competition, held since 1992 as a biennial event, and the Leon Marszałek Competition, which promotes research into editing and publishing studies.
PTWK's oldest prize is an award promoting young creators, initiated in 1925. Its laureates at that time included Jarosław Iwaszkiewicz, Maria Dąbrowska, Jan Lechoń and Kazimierz Wierzyński. This pre-war award was revived by PTWK in 1958, when it was presented to Marek Hłasko. In 1994, PTWK awarded Olga Tokarczuk, then a debut author. Until recently, its continuation was the PTWK Literary Competition.
Since 1996, PTWK has presented the Publishers' Award, and since 1998 the Publishers' and Booksellers' Award, presented jointly with the Polish Booksellers' Association and intended for the most outstanding creators in recognition of lifetime achievement. Its laureates have included Father Professor Józef Tischner, Gustaw Herling-Grudziński, Norman Davies, Ryszard Kapuściński and Wojciech Jagielski.
Since 2008, PTWK has organised the IKAR Award of the Publishing and Bookselling Season. The awards are presented during the Warsaw Book Fair.
An important place in PTWK's publishing achievements is occupied by the "Publisher's Library" series, within which "Editor", the first Polish periodical devoted to editing and publishing, was issued under the editorship of Leon Marszałek. PTWK also initiated the *Bibliography of Unpublished Works on the History of the Polish Publishing Movement*, prepared with the participation of a dozen or so academic centres and edited by Professor Marianna Mlekicka. The As-

sociation also supports the compilation of entries for the publication *Who's Who in the Polish Book World*, published monthly in *Wydawca* since 2000.
PTWK operates through its Training and Historical Committees, as well as through sections bringing together employees of individual publishing houses or individual members. The Association also admits legal entities as members. The current activities of the Association are coordinated by the PTWK Office. The main centres of PTWK activity are Warsaw and Poznań.
To those who have rendered particular service to the publishing movement and to the promotion of Polish books, the Association awards the PTWK Honorary Badge and the PTWK Commemorative Medal.

For its activities, PTWK has been honoured with the **Gold Medal for Merit to Culture Gloria Artis**, the **Medal of the Senate of the Republic of Poland**, and the **Distinguished Service to Warsaw** distinction.

Tekst / Text:
Magdalena Frankowska

Redakcja / Edited by
Maria Kuisz, Magdalena Frankowska

Laudacje / Laudations:
Zofia Dzierżawska, Magdalena Frankowska,
Katarzyna Kasia, Aleksandra Kot, Zofia Oslislo-Piekarska,
Andrzej Tomaszewski, Anna Wandzel-Gubańska

Tłumaczenie / Translation:
Magdalena Frankowska

Projekt graficzny, skład i przygotowanie zdjęć do druku /
Graphic design, typesetting and image prepress:
Andrzej Tomaszewski

Fotografie / Photographs:
Magdalena Frankowska, Zofka Kofta, Zofia Oslislo-Piekarska,
Printing Museum in Tokyo Archive, Mai Takayama,
Kamila Zacharek

Druk / Printing:
Argraf

© Copyright by Polskie Towarzystwo Wydawców Książek,
© Copyright by Polish Association of Book Publishers
Warszawa 2026

ISBN 978-83-971134-8-0

PTWK
ul. Świętokrzyska 30, lok. 156
00-116 Warszawa
e-mail: ptwk@ptwk.pl
tel./fax +48 22 850 34 76
ptwk.pl
facebook.com/stowarzyszenie.ptwk/
instagram.com/themostbeautifulpolishbooks/